

ศึกษาบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะ
ของครูและผู้บริหารสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มีนาคม 2546

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยทักษิณ

ISBN 974 – 451 – 416 - 7

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากการวิจัย
จากทบวงมหาวิทยาลัย
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

คณะกรรมการควบคุม และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยทักษิณได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.อาคม วัตรไธสง)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จรัส อติวิทยากรณ์)

คณะกรรมการตรวจสอบ

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.อาคม วัตรไธสง)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จรัส อติวิทยากรณ์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ ดร.วีระชัย เสมากักดี)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ ดร.ประเสริฐ บัญชีศักดิ์)

มหาวิทยาลัยทักษิณ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัยทักษิณ

.....ประธานอนุกรรมการบัณฑิตศึกษา
(อาจารย์ ดร.ฉันทส ทองช่วย)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาให้คำปรึกษาแนะนำอย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.อาคม วัชโรสง ประธานกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.จรัส อติวิทยากรณ์ กรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.วีระชัย เสมากักดี อาจารย์ ดร.ประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นรา บุณรัช และอาจารย์ ดร.พรทิพย์ เสมากักดี ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ และช่วยเหลืออย่างดียิ่งในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จ

ขอขอบพระคุณ คุณอาคม สมบัติแก้ว งานฝึกอบรมและข้าราชการลาศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา คุณประกอบ มณีโรจน์ ศึกษาพิเศษ 8 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา คุณสมพร ศรีวรรณ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดม่วงค่อม สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ ขอขอบคุณผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา หัวหน้าการประถมศึกษา และบุคลากรในสำนักงานการประถมศึกษาทุกอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และอำนวยความสะดวกอย่างดียิ่งในการทำวิจัย

ขอขอบคุณ คุณสมพงษ์ ทองโอ ที่ได้ให้ความร่วมมือ แก้ปัญหาต่าง ๆ และให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์สำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูแด่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

เบญจพร ทองโอ

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า	7
	นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	การบริหาร	11
	การบริหารการศึกษา	10
	การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา	12
	คุณสมบัติที่ดีของผู้บริหารโรงเรียน	14
	บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน	16
	สภาพการวิจัยในชั้นเรียนของหน่วยงาน	18
	แนวคิดและหลักการของการวิจัยในชั้นเรียน	19
	ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน	20
	ประเภทของการวิจัยในชั้นเรียน	21
	ประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียน	22
	ขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน	23
	การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน	25
	บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน	26
	การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน	26
	การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	27
	การให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน	28
	การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	29

การส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
งานวิจัยในประเทศ	32
งานวิจัยต่างประเทศ	35
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	38
วิธีสร้างเครื่องมือ	38
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	39
วิธีจัดกระทำกับข้อมูล	39
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	41
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	50
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	50
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	52
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
อภิปรายผล	53
ข้อเสนอแนะ	57
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	58

บรรณานุกรม	59
ภาคผนวก	68
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์	69
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม	74
ภาคผนวก ค ตาราง 8	88
บทคัดย่อ	99
ประวัติย่อของผู้วิจัย	99

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งและขนาดโรงเรียน	40
2	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง	46
3	สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	47
4	ระดับบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสงขลา	48
5	เปรียบเทียบบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียน ประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดสงขลา ตามตัวแปร ตำแหน่ง.....	49
6	เปรียบเทียบบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียน ประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดสงขลา ตามตัวแปร ขนาดโรงเรียน	50
7	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงาน การศึกษาจังหวัดสงขลา	51
8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสงขลา รายข้อ	91

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

กระแสโลกาภิวัตน์ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกทั้งในด้านประชากร สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการเมืองการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมและการพัฒนาการศึกษาของไทย จำเป็นที่จะต้องเตรียมคนให้พร้อมให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมไทยในอนาคตได้อย่างสันติสุข การพัฒนาจึงมุ่งที่จะพัฒนาคนหรือคุณภาพของคนให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ การศึกษาจะเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาคนให้มีความสามารถเต็มศักยภาพ จากกระแสความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกดังกล่าวได้มีการวิจัยระดับนานาชาติที่ศึกษาถึงคุณลักษณะที่สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต สามารถคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาและการกำหนดคุณลักษณะของเด็กไทยในอนาคตที่พึงประสงค์ (พยุหศักดิ์ จันทรสุรินทร์. 2541 : 6 - 7)

ผลสรุปการศึกษาถึงศักยภาพของเด็กไทย ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2540) ของกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ พบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาที่มีศักยภาพต่ำสุดในทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในอนาคต โดยเฉพาะในทักษะการคิด ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาในเอกสารการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์ : คู่ความก้าวหน้าและความมั่นคงของชาติในศตวรรษหน้า (2538) ที่กล่าวว่า ความสามารถของเด็กไทยในวิชาพื้นฐานสำคัญ คือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์มีแนวโน้มต่ำลง นอกจากนี้ยังพบสิ่งที่จะต้องมีการแก้ไขโดยด่วนคือพื้นฐานการเรียนรู้ในโลกอนาคต กระบวนการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา (กรมวิชาการ. 2543 : 75) วิธีการทางวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นหนึ่งในหลาย ๆ วิธีการที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาเพราะเป็นวิธีการที่มีระบบ แบบแผนที่สมบูรณ์ คือมีการคิดและการใช้เหตุผลขั้นสูง จึงเป็นวิธีที่นำมาใช้ในการวิจัยในปัจจุบัน เพราะเป็นวิธีการที่ยอมรับว่าทำให้ได้ความรู้ความจริงที่เชื่อถือได้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 2)

การปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 4 มาตรา 24 ข้อ 5 ระบุว่า จะส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนสามารถจัด

บรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และในมาตรา 30 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้มีการนำการวิจัยไปใช้ประโยชน์เพื่อการเรียนการสอนว่าให้สถานศึกษา พัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งการส่งเสริม ให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542 : 23) จึงจำเป็นที่สถานศึกษาต้องส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้สอน นำกระบวนการวิจัยมาผสมผสานหรือบูรณาการใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สามารถใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน (แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กรมวิชาการ) เพราะการวิจัยเป็นเสมือนหัวใจของการพัฒนาการศึกษา ทั้งนี้ เพราะวิทยาการต่าง ๆ ในสังคมปัจจุบันได้ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วตามสภาวะของการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ใด ๆ ก็ตาม ย่อมต้องอาศัยพื้นฐานของการศึกษาค้นคว้า วิจัยทดลองเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ โดยเฉพาะในการพัฒนาการศึกษา

การวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาการศึกษาเพราะการวิจัยในชั้นเรียนสามารถนำมาใช้แก้ปัญหาและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในห้องเรียนได้เป็นอย่างดี (ทัศนแสวงศักดิ์, 2543 : 72) ซึ่งสอดคล้องกับ กมล ภูประเสริฐ (2535 : 121) ที่ให้ความเห็นว่า สาเหตุที่ต้องส่งเสริมให้มีการพัฒนาการเรียนการสอน เพราะมีปัญหาเกี่ยวกับการสอนของครู ครูส่วนใหญ่ไม่สามารถโยนทฤษฎีหลักการที่ได้เรียนมาไปสู่การปฏิบัติได้ครูจึงเน้นการสอนด้านเนื้อหาเป็นสำคัญ ดังนั้นในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ครูจึงควรมุ่งทำวิจัยในชั้นเรียนหรือภายในโรงเรียนของตนเพื่อศึกษาหาความรู้ หาวิธีการที่นำมาใช้แก้ปัญหการเรียนการสอนหรือปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่วน พยุงศักดิ์ จันทรสุนทร (2541 : 2 – 3) กล่าวว่า การที่จะศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ ใด ๆ ก็ตามโดยเฉพาะครูผู้สอนจำเป็นต้องอาศัยพื้นฐานทางการศึกษา ค้นคว้าวิจัยและทดลองเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ รวมทั้งการแก้ปัญหาและสามารถนำไปประยุกต์ใช้หรือปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด จะเห็นได้ว่าครูมีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มบทบาทเป็นนักวิจัย เพื่อศึกษาหาข้อมูลมาเป็นกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นครูผู้สอนในระดับใดก็สามารถทำวิจัยได้ ส่วนสายัณห์ ผาน้อย (2530 : 12) กล่าวว่าคุณภาพของนักเรียนเป็นดัชนีชี้วัดคุณภาพของครูซึ่งจากเหตุผลดังกล่าวทำให้เกิดแนวความคิดการปฏิรูปการศึกษา ปฏิรูปการเรียนรู้ ปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนจากครูเป็นผู้บอกมาเป็นครูผู้อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน ครูกับผู้เรียนสามารถเรียนรู้ไปพร้อมกัน ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการที่ได้ทำการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการจัดการเรียนการ

สอนของครูในปัจจุบันไม่มีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียนใช้วิธีบรรยายร้อยละ 90 กล่าวคือ ครูเป็นผู้ให้นักเรียนเป็นผู้รับ (วิริยะ บุญยะนิวาสน์. 2539 ก : 32) สถานการณ์การเรียนรู้เช่นนี้ จึงไม่สามารถที่จะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุขีดความสามารถได้ อัจฉริยภาพก็หายไป (นงเยาว์ แข่งเพ็ญแข. 2539: 7) กองวิจัยทางการศึกษา (2529 : 38) จึงได้ระบุว่า ควรให้มีการพัฒนานุเคราะห์ในโรงเรียนให้มีความรู้ด้านการวิจัย แล้วทำหน้าที่วิจัยโดยตรงและส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ในโรงเรียน ซึ่งตรงกับแนวการศึกษาทั่วโลก สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2534 : 5) ระบุว่า แนวทางในการพัฒนาการศึกษาทั่วโลกได้พยายามให้ครูผู้สอนเป็นนักวิจัยและปรับบทบาทของการวิจัยให้เข้ากับการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างอัตโนมัติ ส่วน บัณฑิต แทนพิทักษ์ (2543 : 16 – 19) ในรายงานผลการติดตาม ผลการดำเนินงานหลังครบ 1 ปี ของการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา พบว่า ครู อาจารย์ส่วนมากยังมีปัญหาเรื่องการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน สำหรับปัญหาที่สถานศึกษาต้องเผชิญทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ระบุตรงกัน คือปัญหาเกี่ยวกับการขาดความรู้ ความเข้าใจในวิธีดำเนินงาน โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนที่ยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การขาดเอกสาร สื่อต่างๆ ที่ช่วยในการดำเนินงาน การไม่ได้รับการสนับสนุนด้านการดำเนินงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งสอดคล้องกับ กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ติดตามประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการวิจัยประจำปีงบประมาณ 2535 – 2536 ของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ผู้บริหารทุกระดับให้ความสำคัญกับนโยบายการวิจัยน้อย วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินการวิจัยไม่เพียงพอกับความต้องการรวมทั้งบุคลากรขาดความเข้าใจในงานด้านวิจัย ส่งผลให้การบริหารงานและการดำเนินงานวิจัยไม่บรรลุผลสำเร็จตามนโยบายที่กำหนดไว้ หากจะแก้ไขปัญหการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จอันจะส่งผลถึงความเข้มแข็งทางปัญญาอย่างยั่งยืน ต้องสนับสนุนงานด้านวิจัยให้เป็นวิถีชีวิตและอยู่ในกระบวนการเรียนรู้ทุกขั้นตอน เพราะการวิจัยช่วยให้ค้นพบสิ่งแปลกใหม่ เป็นการสร้างองค์ความรู้และแนวทฤษฎีต่าง ๆ ที่สามารถจะพัฒนาไปสู่การปฏิบัติได้ ดังนั้นการวิจัยในชั้นเรียนจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนการสอนมากที่สุด (ประเวศ วะสี. 2539 : 6)

การพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง (ประถม แสงสว่าง. 2527 : 242) โดยถือว่า โรงเรียนมีบทบาทสำคัญที่สุดที่จะนำนโยบายและหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพโดยตรง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 4)

และผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลสำคัญในการควบคุม กำกับ และดูแลการจัดการศึกษาในโรงเรียน ในฐานะผู้รับผิดชอบอย่างใกล้ชิด จึงกล่าวได้ว่า โรงเรียนจะสามารถให้การศึกษแก่เยาวชนได้ดีเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบ ความรู้ ความสามารถ และความสำนึกในหน้าที่ของครู อาจารย์ และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2525: 1) ซึ่ง ภิญญู สาทร (2517 : 107) ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ในการดำเนินงานต่าง ๆ ให้สำเร็จไปตามเป้าหมายและมีความสามารถ แสดงบทบาทการแก้ปัญหาให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ดังนั้นการวิจัยในชั้นเรียนจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสงขลา ด้วยการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน การให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา มีภารกิจในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา และดำเนินงานตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยมีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 479 โรง มีข้าราชการครูในสังกัด จำนวน 6,199 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 479 คน และครูปฏิบัติการสอน จำนวน 5,720 คน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา. 2544. ส่วนที่ 3 : 47) ซึ่งจากการรายงานผลการพัฒนาบุคลากร ประจำปีงบประมาณ 2544 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ระบุว่า ข้าราชการครูได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ในด้านการวิจัยในชั้นเรียน ร้อยละ 23.37 ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ร้อยละ 30.32 (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา. 2544 : 9) ผลที่ได้รับจากการพัฒนาครู อาจารย์ และผู้บริหารสถานศึกษาในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ผู้ผ่านการอบรมสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ในระดับมากจำนวน 421 คน ในระดับปานกลางจำนวน 664 คน ในระดับน้อย จำนวน 229 คน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา. 2544 : 18)

จากผลการรายงานดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า การพัฒนาองค์ความรู้ในด้านการวิจัยในชั้นเรียนของข้าราชการครูและผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับที่น้อยมาก และความสามารถในการนำความรู้ไปปฏิบัติได้้อยู่ในระดับที่น้อยมากเช่นกันเมื่อเทียบกับจำนวนข้าราชการครูของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ทำให้ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูปฏิบัติการสอนจึงมีความสนใจและอยากจะทราบบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ผลการวิจัยนี้ใช้เป็นแนวทางกำหนดนโยบาย การวางแผนของผู้บริหารโรงเรียนในการให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม

และสนับสนุนให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาตาม
จุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
ศึกษาตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
ศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา โดยจำแนก
ตาม ตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อประมวลข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน
ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหารสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสงขลา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
สงขลา สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเป้าหมาย การวางแผน การ
ปรับปรุงพัฒนาบทบาทและแนวปฏิบัติ เพื่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียน
และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา
ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษามุมมองบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษาตามทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสงขลา ตามทฤษฎีของเฮอริชเบิร์ก มุสเนอร์ และสไนเดอร์แมน (ปัญชา อึ้งสกุล.
2539 : 61-73 อ้างอิงมาจาก Herzberg, Mausner and Snyderman. 1959 : 113 - 115) ตามองค์
ประกอบที่เกี่ยวข้องกับตัวงานที่ทำอยู่องค์ประกอบนี้เรียกว่า ปัจจัยกระตุ้น (motivators) ประกอบ

ด้วย การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน การให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

2. ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาจากประชากร คือ ครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2544 จำนวน 6,199 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 479 คน ครูปฏิบัติการสอน จำนวน 5,720 คน สุ่มมาเป็นตัวอย่าง โดยเทียบจากตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร จำนวน 214 คน ครูปฏิบัติการสอน จำนวน 361 คน แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ตามตัวแปร ตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 ตำแหน่ง จำแนกเป็น

3.1.1.1 ครู

3.1.1.2 ผู้บริหาร

3.1.2 ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

3.1.2.1 โรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียนต่ำกว่า 12 ห้องเรียน

3.1.2.2 โรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียนตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ภายใต้อำนาจ 5 องค์ประกอบ ตามทฤษฎีของเฮิร์ชเบิร์ก มูสเนอร์ และสไนเดอร์แมน (บัญชา อึ้งสกุล, 2539 : 61-73 อ้างอิงมาจาก Herzberg, Mausner and Snyderman, 1959: 113-115) คือ

3.2.1 การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน

3.2.2 การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

3.2.3 การให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน

3.2.4 การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

3.2.5 การส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัย

ในชั้นเรียน

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ข้าราชการครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสงขลา มีทัศนคติต่อบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร แตกต่างกัน
2. ข้าราชการครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสงขลาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร แตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง หัวหน้าสถานศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งมีตำแหน่งเป็น ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ หรือผู้รักษาราชการในตำแหน่งดังกล่าว สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา

บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร หมายถึง พฤติกรรมการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนเมื่อเข้าดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน

การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารส่งเสริมให้มีนโยบายและแผนปฏิบัติงานวิจัยในชั้นเรียน สนับสนุนด้านเงินทุนและจัดหาอุปกรณ์ประกอบการวิจัย เช่น เอกสาร ตำรา หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สนับสนุนครูแต่ละคนให้มีโอกาสใช้ความรู้ ความสามารถอย่างเต็มที่ และติดตามผลการปฏิบัติงานวิจัยของครูเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารยกย่องชมเชย รับฟังความคิดเห็นและยอมรับความสามารถของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์การวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งเผยแพร่ผลงานวิจัยของครูให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย

การให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารกระตุ้นครูให้เห็นความสำคัญของการวิจัยเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ สนับสนุนครูให้ได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม จัดการอบรม สัมมนาเพื่อพัฒนาความรู้ทางด้านการทำวิจัยแก่ครู ส่งเสริมครูให้นำผลการวิจัยไปใช้ และปฏิบัติงานด้วยกระบวนการวิจัยอยู่เสมอ

การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารเอาใจใส่การปฏิบัติงานการทำวิจัยของครูอย่างเต็มที่ แนะนำ ให้คำปรึกษา ช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัยของครูและหาทางช่วยเหลือครูที่ยังไม่เคยทำการวิจัย ให้มีโอกาสทำการวิจัยในชั้นเรียน

การส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีกำลังใจในการปฏิบัติงานการทำวิจัยในชั้นเรียน การให้ความสำคัญ ความชอบแก่ครูผู้ทำผลงานการวิจัย การใช้ผลงานการวิจัยเพื่อปรับปรุงตำแหน่งให้สูงขึ้น

การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการแสวงหาความรู้เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างมีระบบ เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ทัศนะ หมายถึง การแสดงความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา

ขนาดโรงเรียน หมายถึง การจัดห้องเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา ตามเกณฑ์การกำหนดตำแหน่งของผู้บริหารโรงเรียน ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) ที่กำหนดให้โรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียนต่ำกว่า 12 ห้องเรียนไม่มีตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และโรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียนตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป มีตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง ศึกษาบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา บทนี้กล่าวถึง การบริหาร การบริหารการศึกษา การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา คุณสมบัติที่ดีของผู้บริหารโรงเรียน บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน สภาพการวิจัยในชั้นเรียนของหน่วยงาน แนวคิดและหลักการของการวิจัยในชั้นเรียน การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การบริหาร

การบริหาร เป็นกระบวนการของการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ และการควบคุม กำกับ ติดตาม เพื่อความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การที่กำหนดไว้

การบริหารได้เกิดขึ้นพร้อม ๆ กับสังคมมนุษย์ เพราะเมื่อมนุษย์มาอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม จำเป็นต้องร่วมกันกระทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ต่อกลุ่มหรือพวกของตน การบริหารตรงกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Administration ได้มีผู้ให้ความหมายต่าง ๆ ด้วยกัน ไซมอน (Simon, 1966 : 3) ได้ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งหรือหลายอย่างร่วมกัน เช่นเดียวกับ ศุสดี สัตยมานะ (2517 : 1) กล่าวไว้ว่า การบริหารหมายถึง การทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน และสมยศ นาวิกาน (2520 : 154) ให้ความเห็นต่อไปว่า การบริหาร เป็นกระบวนการทำงานให้สำเร็จด้วยการใช้บุคคลอื่นและอาศัยทรัพยากรการบริหารต่าง ๆ ส่วน สมพงศ์ เกษมสิน (2521 : 6) มีความเห็นว่า การบริหาร คือ การใช้ศาสตร์และศิลป์ เพื่อนำเอาทรัพยากรของการบริหารมาดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับ เจริญ ไวรวัจนกุล. 2523 : 8) ได้กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปที่ร่วมกันปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน โดยอาศัยปัจจัย คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ สอดคล้องกับ วีรฤติ ประทุมพรรัตน์ และคนอื่น ๆ (2530 : 1) สรุปว่า การบริหาร เป็นกิจกรรมหรือการทำงาน หรือการดำเนินงาน ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันทำงาน โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน และมีการใช้ทรัพยากร คือ คน เงิน และวัสดุ ให้

บรรลुวัตถุประสงค์ ส่วน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อธิบายว่า การบริหารเป็นการใช้ศาสตร์และศิลป์ ที่จะนำเอาทรัพยากรการบริหารมาประกอบการตามกระบวนการบริหาร ให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วน ปกรณ์ ศรีดอนไพร (2530 : 1) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหาร หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ในการนำเอาทรัพยากร คน เงิน วัสดุ การจัดการ มาดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2535 : 194) ให้ทัศนะว่า การบริหาร คือ การให้ คน เงิน วัสดุ ทักษะการจัดการ ตลอดจนใช้เทคนิคต่างๆในการปฏิบัติงานให้ได้ผลมากที่สุด โดยใช้ยาน้อยที่สุด ส่วน นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527 : 8) ที่เสนอว่า การบริหาร เป็นกิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบ ตลอดจนการใช้ทรัพยากรและเทคนิคต่างๆอย่างเหมาะสม แต่ พันธ์ หันนาคินทร์ (2513 : 10) ให้ความเห็นไปอีกแนวหนึ่งว่า กระบวนการบริหารมีสี่ขั้นตอน คือ การวางแผน การจัดสายงาน การดำเนินการและการประเมินผลงาน ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ ฟาโย (Knezevich, 1969 : 28 ; citing Fayol, 1949: unpagged) ที่ได้วิเคราะห์ไว้ว่า กระบวนการบริหารมีอยู่ห้าประการ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงาน และการควบคุมงาน และแนวคิดของ นิวแมน (Newman, 1963 : 4 - 5) ซึ่งกล่าวว่า กระบวนการมีห้าประการเช่นกัน คือ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดทรัพยากร การอำนวยความสะดวก และการควบคุม ส่วน นิพนธ์ กิณวงศ์ (2523 : 3) อธิบายว่า การบริหาร คือ การร่วมมือกันทำงานของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปโดยมีวัตถุประสงค์ของการทำงานร่วมกัน ในการร่วมมือกันทำงานนั้น จะต้องมีการมีบุคคลที่เป็นหัวหน้า เรียกว่า ผู้บริหาร และไพฑูรย์ เจริญพันธุ์ (2530 : 3) ได้เน้นว่า การบริหาร คือ หน้าที่ของผู้บริหารที่จะนำหน่วยงานไปสู่จุดมุ่งหมายที่หน่วยงานวางไว้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

จากความหมายของการบริหารที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่า การบริหาร คือ การใช้ศาสตร์และศิลป์ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปทำงานร่วมกันอย่างมีกระบวนการเป็นระเบียบ โดยอาศัยทรัพยากรการบริหาร คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษา เป็นการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้แก่ โรงเรียน หลักสูตร ครู นักเรียน สื่อ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ ตลอดจนชุมชนให้เข้าไป

อย่างมีประสิทธิภาพโดยให้มีผลผลิต คือ นักเรียนที่มีคุณภาพ

การบริหารกิจการทุกชนิดขององค์การหรือสถาบันใดก็ตาม ย่อมยึดหลักการบริหารอย่างเดียวกัน จะต่างกันในด้านวัตถุประสงค์และเจตคติในการบริหารเท่านั้น กล่าวคือ การบริหารธุรกิจของเอกชนจะมุ่งทางผลกำไร ส่วนการบริหารทางราชการนั้นมุ่งให้บริการแก่ประชาชนเป็นส่วนใหญ่ การบริหารการศึกษาเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งของรัฐในการบริหารประเทศ ซึ่งประกอบด้วย การบริหารโรงเรียนและกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้การศึกษาแก่พลเมือง เพื่อให้ความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม และคุณลักษณะที่ดี (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2535) เพื่อความเข้าใจจึงขออธิบายความหมายของการบริหารการศึกษาดังนี้

กู๊ด (Good. 1959 : 13) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า เป็นการวินิจฉัยสั่งการ การควบคุมและการจัดการในเรื่องที่เกี่ยวกับงาน หรือกิจการของสถานศึกษารวมทั้งการบริหารธุรกิจของสถานศึกษา โดยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่วางไว้ ภาระหน้าที่ดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับครู บุคลากรอื่น ๆ ของสถานศึกษา หลักสูตร วิธีสอน วัสดุอุปกรณ์และการแนะแนว ส่วนภิญโญ สาธร (2519 : 5) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชนหรือสมาชิกของสังคมในทุกๆด้าน เช่น ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม ค่านิยมหรือคุณธรรมในด้านสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผนและไม่เป็นระเบียบแบบแผน ทั้งในและนอกโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สมบูรณ์ พรหมภาพ (2521 : 9) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารการศึกษา คือ การดำเนินการต่าง ๆ ของกลุ่มบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมให้มีความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ อย่างเต็มที่เพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในตนเองเดียวกัน เมธี ปิณฑานนท์ (2525 : 2) นิยามไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินงานร่วมกับผู้อื่นในด้านการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ส่วน จรัส โพธิ์ศิริ (2526 : 8) สรุปไว้ว่า การบริหารการศึกษา คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคลากรร่วมมือกันจัดการหรือดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในด้านความสามารถ ทักษะ พฤติกรรมและค่านิยมเพื่อให้เป็นคนที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2527 : 3) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา คือ กิจกรรมต่างๆที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน เช่น บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ และคุณธรรมโดยอาศัยกระบวนการและเทคนิค เพื่อให้บุคลากรพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำรงอยู่ ในขณะที่ ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์ (2529 : 8)

ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆที่บุคคลหลายฝ่ายร่วมกัน ดำเนินการ เพื่อพัฒนาบุคคลให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ทั้งในด้านบุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ พฤติกรรม ทักษะ ทักษะ คุณธรรมและค่านิยม พร้อมทั้งจะสนองการพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม

จากความหมายของการบริหารการศึกษา พอสรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษาโดยใช้ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ โดยเน้นพัฒนาคุณภาพนักเรียนในด้านความรู้ความสามารถ บุคลิกภาพ พฤติกรรม ทักษะ ทักษะ ค่านิยม และคุณธรรมให้เป็นไปตามที่สังคมต้องการ

การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา

การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้นำในการบริหารให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการและมีประสิทธิภาพ

โครงสร้างของระบบการบริหารการศึกษาในปัจจุบัน มุ่งกระจายอำนาจการบริหารออกเป็นระดับต่าง ๆ ห้าระดับ คือ ระดับชาติ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับกลุ่มโรงเรียน และระดับโรงเรียน โดยมีเหตุผลที่สำคัญเพื่อจัดระบบการบริหารการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการประถมศึกษา โดยมีคณะกรรมการการศึกษาจังหวัดและคณะกรรมการการศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอเป็นผู้รับนโยบายของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติไปปฏิบัติ และประสานงานให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น (“พระราชบัญญัติคณะกรรมการการศึกษา พ.ศ. 2523” ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 97 ตอนที่ 158 ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2523) ซึ่งคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดแนวนโยบายการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา มุ่งให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษาในปัจจุบัน

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่าโครงสร้างการบริหารการศึกษาในปัจจุบันมีเอกภาพ และมุ่งกระจายอำนาจการบริหารไปยังระดับต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลัก และมีคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเป็นผู้กำหนดแนวนโยบายการบริหารการศึกษาให้หน่วยงานระดับรองเป็นผู้รับนโยบายเหล่านี้ไปปฏิบัติ โดยประสานให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและท้องถิ่น และในบรรดาหน่วยงานระดับรองลงมา มีคณะกรรมการการศึกษาอำเภอเป็นผู้ประสานนโยบายในระดับ

อำเภอ มีสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเป็นหน่วยงานปฏิบัติโดยมีหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเป็นผู้บังคับบัญชาดูแลราชการทั่วไปในสังกัดภายในเขตอำเภอนั้น ๆ และเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการนำนโยบายของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติไปสู่หน่วยงานระดับปฏิบัติ คือ กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาภาคบังคับตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ที่เปิดโอกาสให้ทุกคนได้เข้าเรียนอย่างเสมอภาค (เกษม สิริสัมพันธ์, 2526 : 15) ได้มีผู้ให้ความหมายของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาไว้ ดังนี้ การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลาย ๆ คนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกด้าน ตั้งแต่บุคลิภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม โดยกระบวนการต่าง ๆ เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตามเป้าหมายของสังคม (วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์, 2536 : 41)

บันลือ ถิ่นพังงา (2519 : 23) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารการศึกษาในระดับประถมศึกษาต้องอาศัยผู้บริหารการศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมและคุณลักษณะที่ดี จึงจะพัฒนาการประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้ ซึ่งในแต่ละโรงเรียนมีหัวหน้าสถานศึกษา ทำหน้าที่ในการบริหารโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528 : 2) โดยมีชื่อเรียกแตกต่างกันไปตามมาตรฐาน กำหนดตำแหน่ง คือ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียน (ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 97 ตอนที่ 58 ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2523) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 4) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลในโรงเรียนประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ และคนงานภารโรง เพื่อบริการทางการศึกษาแก่สมาชิกให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ส่วน จรูญ มุ่งการนา (2535 : 16) เห็นว่า การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนบรรลุเป้าหมายหลัก คือ นักเรียนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร กล่าวคือ มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ ทร สุนทรายุทธ (2536 : 3) ให้นิยามว่า การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายๆคนร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความสามารถ ทักษะ ทักษะ พฤติกรรม ค่านิยมหรือคุณธรรมเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม โดยกระบวนการต่างๆที่เป็นระเบียบแบบแผน ในขณะที่อำพน เหล่าพราหมณ์ (2536 : 16) อธิบายว่า การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา เป็นกระบวนการที่สำคัญ ซึ่งเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐต้องจัดให้เปล่า โดยสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นผู้รับผิดชอบและได้มอบหมายให้โรงเรียนเป็นผู้ปฏิบัติภารกิจครอบคลุมงาน ในแต่ละโรงเรียนมีผู้บริหารโรงเรียนทำหน้าที่บริหารงานโดยใช้กระบวนการบริหาร ซึ่งอาศัยปัจจัย

ทางการบริหารและความร่วมมือของบุคลากร ส่วนการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายเพียงใดขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถ ทักษะ คุณธรรมของผู้บริหาร ความร่วมมือของบุคลากรภายในโรงเรียนและชุมชน ซึ่งผู้บริหารต้องใช้พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเป็นสำคัญในการบริหารงาน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลหลาย ๆ คนร่วมกันดำเนินงานโดยมีผู้บริหารควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของครู เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิตและต้องบริหารงานหนักงานให้บรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและประเทศชาติ ตามเป้าหมายของหลักสูตร

คุณสมบัติที่ดีของผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีความสำคัญในการบริหารการศึกษามีอำนาจในการควบคุม ดูแล สั่งการและกำหนดนโยบาย ผู้บริหารจำเป็นต้องมีคุณสมบัติที่ดี ดังที่ พนัส หันนาคินทร์ (2524 : 63 - 66) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติที่ดีของผู้บริหารโรงเรียนไว้ 2 ประการ คือ

1. คุณสมบัติส่วนตัว (personal qualification) คือ การมีสุขภาพดี มีความเฉลียวฉลาด มีอารมณ์มั่นคง มีความประพฤติดี มีคุณธรรมสูงมีความสามารถในการแสดงออกทางความคิดและมีความสัมพันธ์อื่น ๆ เช่น ไม่เห็นแก่ตัว ความมีไหวพริบปฏิภาณดี ความเป็นผู้นำ เป็นต้น

2. คุณสมบัติทางวิชาชีพ (professional qualification) หมายถึง คุณสมบัติทางวิชาการและความรอบรู้ในวิชาชีพที่จำเป็นต่อการบริหารโรงเรียน คุณสมบัติเหล่านี้แบ่งเป็น ความรู้ทางวิชาการ ประสบการณ์ ระดับความรู้และการใฝ่หาความรู้ มีความสนใจและพยายามปรับปรุงตนเองในด้านวิชาการอยู่เสมอ

วิจิตร วรุตบางกูร (2523 : 74 - 80) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้บริหารที่ดีว่าต้องประกอบด้วยคุณสมบัติ ดังนี้

1. ความเป็นผู้นำ (leadership) มีภาวะผู้นำสูง มีอิทธิพลในตนเองสูงกว่าอิทธิพลอื่น ๆ ของบุคคลในกลุ่ม สามารถชักนำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหน่วยงานซึ่งประกอบด้วยลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1 มีความร่าเริง แจ่มใส และมีความอดทน
- 1.2 มีความสามารถในการตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง
- 1.3 มีความสามารถในการจูงใจคน

1.4 มีความรับผิดชอบ

1.5 มีความสามารถ ไหวพริบดี

1.6 มีความขยันหมั่นเพียร

1.7 มีความเสียสละเวลาส่วนตัว แรงงาน และทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

1.8 มีบุคลิกภาพดี

1.9 เป็นผู้ที่มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย นำหลักการประชาธิปไตยมาใช้ในการบริหาร

2. มีความรู้และประสบการณ์ (knowledge and experience) เป็นคุณสมบัติที่เกี่ยวกับงานในวิชาชีพของผู้บริหารโดยเฉพาะเป็นคุณสมบัติที่สำคัญยิ่ง ความรู้และประสบการณ์ที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร คือความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของงาน ความรู้เกี่ยวกับวิชาการ ความรู้เท่าทันเหตุการณ์และประสบการณ์ในการบริหาร

3. มีมนุษยสัมพันธ์ (human relationship) ผู้บริหารต้องทำงานร่วมกับบุคคลทั้งภายนอกและภายในโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ประกอบด้วยลักษณะดังนี้ คือ ยิ้มแย้ม แจ่มใส มีความเสมอต้นเสมอปลาย ยกย่องชมเชย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความยืดหยุ่นเปิดเผยเป็นกันเอง

4. มีคุณธรรมสูง (virtue) คุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้บริหาร ให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์สุจริต มีความจงรักภักดี

5. มีสุขภาพดี (healthy) หมายถึง สุขภาพทางกาย (physical health) และสุขภาพจิต (mental health) เพราะสุขภาพจิตจะเป็นเครื่องสร้างเสริมการปฏิบัติงานให้ถูกต้องและสม่ำเสมอ ประถม แสงสว่าง (2527: 59 – 60) ได้ศึกษาเรื่อง “ ลักษณะของนักบริหารการศึกษาที่คนไทยพึงประสงค์” เมื่อ พ.ศ. 2524 พบว่า ลักษณะของนักวิชาการบริหารการศึกษาที่คนไทยพึงประสงค์มีดังนี้

1. กล้ารับผิดชอบเมื่อทราบว่าสิ่งที่ได้กระทำลงไปนั้นไม่ถูกต้อง
2. โอบอ้อมอารี มีความเสียสละ ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น
3. มีความสามารถและกล้าแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุม
4. มีความสุขุมรอบคอบในการตัดสินใจ
5. มีความคิดกว้างขวาง มองการณ์ไกล
6. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
7. มีปฏิภาณไหวพริบ
8. มีความกระตือรือร้นในการทำงาน
9. ไม่ใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว

10. มีความหนักแน่นไม่โลเล

ชาติ ไทยภักดี (2513 : 24 – 25) ได้ให้หลักการสำคัญในการเป็นผู้บริหาร ดังนี้

1. ต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง
2. ต้องเป็นคนกล้า เป็นนักวิจัยและสั่งงานให้เด็ดขาด
3. ต้องถือความผิดเป็นครู
4. เปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็น ส่งเสริมให้ครูได้แสดงออกเท่า ๆ กัน

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน

โรงเรียน เป็นหน่วยงานทางการศึกษาระดับปฏิบัติการที่สำคัญที่สุด มีภาระหน้าที่หลักในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร นั่นคือ คุณภาพ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตน ภายใต้มอบหมายหน้าที่นำการพัฒนาของผู้บริหาร ซึ่งใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร

การบริหารการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารรัฐกิจ การประถมศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาทั้งหมด เป็นการบริหารเพื่อพัฒนาเยาวชนในชาติให้มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีตามที่ชาติต้องการ (ภิญโญ สาร. 2526 : 143) ซึ่ง พันธ์ หันนาคินทร์ (2524 : 5) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารใช้อำนาจและทรัพยากรต่าง ๆ เช่น คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ที่มีอยู่ดำเนินงานของโรงเรียนให้ดำเนินไปสู่จุดหมายที่ต้องการ การบริหารโรงเรียนประกอบด้วยผู้นำที่สำคัญยิ่งคือ ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งหมายถึงบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้มีอำนาจ โดยมอบอำนาจการบังคับบัญชาพร้อมกับความรับผิดชอบบุคคลเหล่านี้ในโรงเรียน ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียนซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการหรืออำนวยการให้งานต่าง ๆ ในโรงเรียนบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ พันธ์ หันนาคินทร์ (2524 : 3) ได้กล่าวถึงผู้บริหารโรงเรียนว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ดูแลให้งานของโรงเรียนดำเนินไปอย่างพร้อมเพรียงกันและมีประสิทธิผล กล่าวคือ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยรวดเร็ว ประหยัดทั้งกำลังกาย กำลังทรัพย์ แต่ให้ผลตามความมุ่งหมาย

ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงานของโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่ง โร และเดรก (Roe and Drake. 1974 : 14) ได้กำหนดหน้าที่ของผู้บริหารไว้ดังนี้

1. เป็นผู้กระตุ้นหรือจูงใจผู้ร่วมงาน
2. พัฒนาผู้ร่วมงานให้มีความจริงใจและมีความรับผิดชอบต่อการเรียนการสอน
3. ให้ความร่วมมือในการประเมินผลงานเพื่อที่จะสนับสนุนและให้ข้อเสนอปรับปรุงส่วนที่ด้อยให้ดีขึ้น
4. ให้ความร่วมมือกับผู้ร่วมงานในการวางแผนประเมินผล และการรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน
5. ให้ความร่วมมือในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
6. พัฒนาหลักสูตรและนวัตกรรมการศึกษา
7. ฝึกนักเรียนให้เป็นผู้รู้เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
8. ตั้งศูนย์แนะแนวอาชีพและปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ

คิงส์เบอรี (Kingsbury. 1957 : 48 – 49) ได้ให้ข้อคิดเห็น เกี่ยวกับบทบาทและความรับผิดชอบของผู้บริหารไว้ดังนี้ คือ

1. เป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน
2. เสริมสร้างงานให้ได้ผลสูงสุดทั้งปริมาณและคุณภาพ
3. เป็นผู้แนะแนวทางการทำงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชา
4. เป็นผู้ติดต่อประสานงานในองค์กรเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ
5. เป็นผู้สั่งและควบคุมงาน

พนัส หันนาคินทร์ (2524 : 59 - 61) ได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารไว้ดังนี้

1. รับผิดชอบในการทำงานทุกอย่างของโรงเรียน ได้แก่ ความรับผิดชอบที่จะต้องดำเนินงานการศึกษาในโรงเรียนให้ได้ผลตามจุดประสงค์ของการศึกษา ความรับผิดชอบต่อองค์กรทั้งภายในและภายนอก เช่น การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น
2. เป็นตัวแทนของโรงเรียนในกิจการงานต่างๆของโรงเรียนการติดต่อกับองค์กรภายนอกโรงเรียนจะต้องกระทำในนามผู้บริหารโรงเรียน
3. เป็นผู้แทนหรือให้คำแนะนำแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ให้คำปรึกษา ตักเตือน สั่งการ ชี้แนะ และกระตุ้นให้คิดริเริ่มงานใหม่ ๆ

4. ปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ดีขึ้น ต้องอาศัยเวลา ความรอบรู้ รู้จักคิดสร้างสรรค์

5. เป็นผู้ตัดสินใจในปัญหาระดับสูงของโรงเรียน และรับผิดชอบผลอันเกิดจากกาตัดสินใจนั้น ๆ ก่อนที่จะตัดสินใจจะต้องพิจารณาวินิจฉัยให้รอบคอบจากข้อมูลที่ถูกต้อง หรือจากการประเมินสถานการณ์ไว้อย่างดีแล้ว

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน เป็นภารกิจที่ผู้บริหารจะต้องดูแล และรับผิดชอบในงานของโรงเรียนดำเนินไปอย่างมีระเบียบเรียบร้อย จนกระทั่งบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

สภาพการวิจัยในชั้นเรียนของหน่วยงาน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ระบุถึงการสนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่างๆ ทั้งยังให้เสรีภาพทางการวิจัยและการเผยแพร่งานวิจัยตามหลักวิชาการ โดยได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายที่ไม่ขัดต่อหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมอันดีของประชาชน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541 ข : 9 -16) และแนวนโยบายการศึกษาของแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ได้ระบุว่า ให้มีการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา และองค์ความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 26) และแนวนโยบายการศึกษาของแผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2535 ได้ระบุว่า ให้มีการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษาและองค์ความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 26)

กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของประเทศ ได้มีนโยบายส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา โดยให้ความสำคัญต่อการวิจัยเพื่อพัฒนาคนพัฒนางาน ตลอดจนการใช้ผลการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะครูปฏิบัติการสอนจะต้องมีการค้นคว้าวิจัย เพื่อหาความรู้และวิธีการใหม่ ๆ ที่นำไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ของการเรียนการสอนให้ครูปรับบทบาทของการวิจัยให้เข้ากับการเรียนการสอนโดยอัตโนมัติ (บัญชา อิงสกุล. 2539 : 61)

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา มีภารกิจในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาและดำเนินงานตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งขยายการจัดการศึกษาทั้งระดับมัธยมศึกษา

ตอนต้นและระดับก่อนประถมศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนในสังกัดปฏิบัติการในการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสงขลา มีจำนวน 479 โรงเรียน แม้ว่าในภาพรวมของการจัดการศึกษาในระดับจังหวัดจะมีความพร้อมทางด้านทรัพยากรทางการบริหารพอสมควร แต่บริบทของทั้ง 479 โรงเรียนยังมีความแตกต่างหลายด้าน เช่น วุฒิทางการศึกษาของครู ประสบการณ์ในการสอนของครู ประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหาร สภาพชุมชน ตลอดจนที่ตั้งโรงเรียน เป็นต้น ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนของแต่ละโรงเรียนจึงมีความแตกต่างกันตามสภาพบริบทของโรงเรียนซึ่งมีองค์ประกอบแตกต่างกัน โดยมุ่งเน้นให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น การจัดการเรียนการสอนจึงมีความแตกต่างกันตามสภาพความสนใจและความต้องการของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ชัยพจน์ รักราม (2535 : 66) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า ครูจะต้องจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนซึ่งมีความสามารถและพื้นฐานแตกต่างกันทำให้เกิดปัญหากับครูที่จะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควบคู่กับการสังเกต เก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนในชั้นมาวิเคราะห์ ศึกษาสภาพปัญหา ดังนั้นการวิจัยในชั้นเรียนจึงเริ่มต้นขึ้นหลังจากที่ครูสรุปได้ว่า ปัญหาคืออะไร มีแนวทางการแก้ไขอย่างไร กล่าวคือ ครูคิดหาวิธีแก้ปัญหาและได้ทำการทดลองใช้จนได้ผลแล้วพัฒนาเป็นนวัตกรรม

จากการศึกษาสภาพการวิจัยในชั้นเรียนของหน่วยงานดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ทัศนะของหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ ต่างตระหนักในความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียนทั้งนี้เพราะผลการทำวิจัยในชั้นเรียนจะเป็นแนวทางในการวางแผนและส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสมต่อไป

แนวคิดและหลักการของการวิจัยในชั้นเรียน

ก่อนที่จะทราบความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน ขอทำความเข้าใจกับภาษาอังกฤษที่ใช้กับการวิจัยในชั้นเรียนเพราะไม่แน่ใจว่า ที่ถูกต้องควรใช้ภาษาอังกฤษคำไหนกันแน่ สุวิมล ว่องวานิช (2543 : 86) ได้อธิบายว่า การวิจัยในชั้นเรียนสามารถใช้กับภาษาอังกฤษได้หลายคำ ดังนี้

1. การวิจัยปฏิบัติการ (action research) ซึ่งเขียนเป็นคำกว้าง ๆ ในบางครั้งถ้าต้องการระบุให้เจาะจงลงไปว่าเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
2. การวิจัยในชั้นเรียน (classroom research) เป็นการเน้นสถานที่ที่ทำวิจัยว่าเกิดขึ้นในห้องเรียนเป็นการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน

3. การวิจัยของครู (teacher research) ต้องการเน้นว่าผู้ทำวิจัยคือครู ซึ่งไม่บอกว่าทำวิจัยที่ไหนแต่ชี้เป็นนัย ๆ ว่าทำวิจัยในชั้นเรียน

4. การแสวงหาความรู้โดยตัวครูเองเป็นผู้สะท้อนผล (self – reflective enquiry) การสะท้อนผลเป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่งของการวิจัยในชั้นเรียน

5. การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (classroom action research - car) ระบุชัดเจนว่าเป็นการวิจัยปฏิบัติการและทำในชั้นเรียน

ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียน (classroom action research) เป็นหน้าที่สำคัญของครูที่ต้องจัดทำควบคู่กับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ที่ครูต้องใช้การบูรณาการความรู้ทั้งทฤษฎีและการปฏิบัติ ในการคิดค้นวิธีสอน สื่อ หรือนวัตกรรมต่าง ๆ ผสานกับแนวคิดพื้นฐานของการวิจัยเพื่อการวางแผนและพัฒนาผู้เรียน การวิจัยในชั้นเรียน เป็นทักษะที่ครูต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของความเป็นมืออาชีพ ในยุคของการปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 (5) ที่กำหนดให้ครูใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้

การวิจัยในชั้นเรียน มีนักวิชาการให้ความหมายไว้หลายคน อุทุมพร จามรมาน (2537 : 16) ได้ให้ความหมายว่า การวิจัยในชั้นเรียนหมายถึง การวิจัยที่ทำโดยครู ของครู เพื่อครู และสำหรับครู วิชัย วงศ์ใหญ่ (2537 : 1) ให้คำจำกัดความว่า หมายถึง การแสวงหาวิธีการแก้ปัญหาการศึกษาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติจริง สามารถดำเนินการวิจัยได้ทั้งในระดับห้องเรียนและระดับโรงเรียน ส.วาสนา ประवालพุกษ์ (2541 : 98) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนเกิดจากความต้องการที่จะพัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดผลกับผู้เรียนในทางที่ดีขึ้น เหมาะสม และมีคุณค่ามากขึ้น สุวิมล ร่องวาณิช (2543 : 88) ให้ความหมายว่า การวิจัยในชั้นเรียน คือการวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนในห้องเรียนเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน และนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน กรมสามัญศึกษา (2540 : 2) อธิบายว่า การวิจัยในชั้นเรียน คือ การวิจัยโดยครูผู้สอนในห้องเรียนเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนในวิชาที่ครูรับผิดชอบ เริ่มจากการวิเคราะห์ปัญหาเชิงระบบ และเสร็จสิ้นที่การคิดค้นนวัตกรรมแก้ปัญหาได้ สำหรับ บัญชา ชื่นชม (2541 : 33) ได้ให้ความหมายว่าการวิจัย หมายถึง กระบวนการสืบสวนและค้นหาคำความจริงโดยมีขั้นตอนและระบบที่สามารถตรวจสอบได้ ส่วน ขจิต ฝอยทอง (2543 : 36) ได้ให้ความหมายว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยที่ครูผู้สอนในวิชานั้น ๆ ทำขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาในชั้นเรียนของตน

มีการวางแผนอย่างเป็นระบบและนำผลการวิจัยไปพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 ข : 95) ได้ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนว่า หมายถึง การแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียนในด้านต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้เข้าใจสภาพปัญหาและหาวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา

จากการศึกษาความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน พอสรุปได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การแสวงหาความรู้และวิธีการใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน หรือเป็นความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลง พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งความรู้ใหม่ ๆ ในที่นี้เรียกว่า นวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ประเภทของการวิจัยในชั้นเรียน

อนงค์พร สถิตย์ภักติกุล (2544 : 63 - 64) ได้เสนอรูปแบบของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ 5 รูปแบบ ดังนี้

1. การวิจัยสำรวจ เป็นการศึกษาลักษณะความเป็นจริง ตามสภาพจริงในเรื่องต่าง ๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลและรายงานลักษณะที่มีอยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ เช่น สำรวจปัญหาการเรียนการสอน
2. การวิจัยหาความสัมพันธ์ เป็นการศึกษหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ตั้งแต่ สองตัวขึ้นไปว่ามีความสัมพันธ์หรือไม่ มีอิทธิพลต่อกันหรือไม่ เช่น ศึกษาวิธีสอนของครู กับผลการเรียนของนักเรียน
3. การวิจัยเปรียบเทียบ เป็นการศึกษเพื่อเปรียบเทียบระหว่างตัวแปรตั้งแต่สองตัวขึ้นไปว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่
4. การวิจัยทดลอง มี 2 ประเภท คือ การทดลองในสนาม กับ การทดลองในสภาพธรรมชาติ เช่น ทดลองกับนักเรียนขณะที่นักเรียนอยู่ในห้องปกติ และการทดลองในห้องปฏิบัติการ ซึ่งสามารถจัดและควบคุมตัวแปรต่างๆได้ตามต้องการ
5. การวิจัยทดลองและพัฒนา เป็นการศึกษผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลงานที่ต้องพัฒนา นำผลงานที่สร้างขึ้น ไปทดลองภาคสนาม ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับที่นำไปใช้จริง มีการแก้ไขข้อบกพร่องที่ได้พบในการทดลองภาคสนาม จนกระทั่งผลงานที่สร้างขึ้นบรรลุจุดประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับ พยุงศักดิ์ จันทรสุรินทร์ (2541 : 4-5) ที่กล่าวถึงประเภทของการวิจัยในชั้นเรียนโดยจำแนกออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. การวิจัยสำรวจ เป็นการศึกษาลักษณะความเป็นจริงตามสภาพในเรื่องต่าง ๆ เพื่อมุ่งรวบรวมข้อมูลและรายงานลักษณะต่างๆที่มีอยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ เช่น สำรวจทัศนคติของนักเรียน สำรวจอาชีพผู้ปกครอง สำรวจชุมชน สำรวจปัญหาการเรียนการสอน

2. การวิจัยหาความสัมพันธ์ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ตั้งแต่สองตัวขึ้นไปว่าสัมพันธ์กันหรือไม่ เช่น ศึกษาวิธีสอนของครูกับผลการเรียนของนักเรียน

3. การวิจัยเปรียบเทียบ เป็นการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบระหว่างตัวแปรตั้งแต่สองตัวขึ้นไปว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ เช่น ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนมีคะแนนแตกต่างกันหรือไม่ เป็นต้น

4. การวิจัยทดลอง ผู้วิจัยสามารถกำหนดค่าต่างๆของตัวแปรอิสระได้ตามต้องการแล้วศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับตัวแปรตาม เป็นการกระทำในห้องปฏิบัติการซึ่งสามารถจะจัดและควบคุมตัวแปรต่าง ๆ ได้ตามความต้องการ ตัวแปรที่ผู้วิจัยเป็นผู้เปลี่ยนค่า เรียกว่า ตัวแปรอิสระ ส่วนตัวแปรที่เป็นผลตามมา เรียกว่า ตัวแปรตาม เพราะมีค่าเปลี่ยนแปลงไปตามค่าของตัวแปรอิสระ

5. การวิจัยทดลองและพัฒนา เป็นการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลงานที่ต้องพัฒนา นำผลงานที่สร้างขึ้นไปทดสอบที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับที่นำไปใช้จริง จนกระทั่งผลงานที่สร้างขึ้นบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

จากการศึกษาประเภทของการวิจัยในชั้นเรียน พอจะสรุปได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียน มีลักษณะและประเภทของการวิจัยที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับผลที่คาดว่าจะได้รับการวิจัยนั้น ๆ

ประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียน

ประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียน ชัยพจน์ รังงาม (2535 : 69 -70) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียนว่ามีประโยชน์ต่อบุคลากรทางการศึกษา ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อนักเรียน นักเรียนในชั้นมีความรู้ความสามารถพื้นฐานแตกต่างกัน บางคนเรียนรู้ได้เร็ว แต่นักเรียนที่เรียนช้าและครูยังใช้รูปแบบการสอนแบบเดิม นักเรียนกลุ่มนี้จะเรียน ไม่ทันอาจสร้างปัญหากับโรงเรียนและสังคมส่วนรวมได้ การที่ครูไม่วางเฉยแต่ได้ใช้ความพยายามวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาอย่างมีหลักการ นักเรียนเกิดการเรียนรู้จนในที่สุดมีผลสัมฤทธิ์ทางเรียนอยู่ในระดับที่น่าพอใจ และไม่มีปัญหาการเรียนอีกต่อไป

2. ประโยชน์ต่อครู ครูมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ เช่น วางแผนการสอน เลือกรูปแบบการสอนที่เหมาะสม ประเมินผลการทำงานเป็นระยะโดยมีเป้าหมายชัดเจน โดยการทำวิจัยในชั้นเรียนช่วยให้ครูได้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อหาทางแก้ไขได้อย่างเหมาะสม บางครั้ง

นวัตกรรมชิ้นแรกอาจมีข้อบกพร่อง แต่เมื่อได้มีการปรับปรุงอยู่เสมอก็สามารถพัฒนาเป็นผลงานที่มีประโยชน์เป็นที่ยอมรับได้

3. ประโยชน์ต่อโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มครูมีมากขึ้น ทั้งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในหมวดวิชาและระหว่างหมวดวิชา ตั้งแต่การร่วมกันคิดแก้ปัญหา การวิเคราะห์หาสาเหตุ การเขียนรายงาน เพราะครูแต่ละคนมีความถนัดต่างกัน ถ้าได้ระดมสรรพกำลังจากความถนัดของแต่ละคนแล้ว ก็จะทำงานวิจัยมีคุณภาพมากขึ้น

4. ประโยชน์ต่อการศึกษา ผลงานวิจัยในชั้นเรียนสามารถส่งไปยังสำนักงาน ก.ค. เพื่อขอเลื่อนระดับหรือเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ นอกจากจะได้รับการเผยแพร่โดยทั่วไปแล้ว จะเป็นการกระตุ้นให้มีการพัฒนาผลงานทางวิชาการอย่างไม่หยุดยั้ง ซึ่งสอดคล้องกับ อนงค์พร สถิตย์ภาคกุล (2544 : 65) ที่บอกว่า ครูผู้สอนจะได้ประโยชน์จากการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยนำผลที่ได้รับไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนหรือแก้ปัญหการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้จะเป็นประโยชน์ในการที่จะนำผลงานการวิจัยในชั้นเรียนเสนอขอเลื่อนระดับหรือเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการได้อีกด้วย

ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 ก : 95) กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียนว่ามีประโยชน์หลายประการ ดังนี้

1. ช่วยแก้ปัญหาของผู้เรียน
2. ได้องค์ความรู้ใหม่ที่เหมาะสม
3. เป็นการฝึกกระบวนการทำงานอย่างมีระบบ
4. เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีระบบของครูผู้สอน

จากการศึกษาถึงประโยชน์ของการทำวิจัยในชั้นเรียน สามารถสรุปอย่างกว้างๆได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียน มีประโยชน์มากสำหรับการเรียนและการพัฒนางานการเรียนการสอนของครู เพราะทำให้ได้องค์ความรู้ที่ถูกต้อง เหมาะสมกับสภาพการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน

ขั้นตอนของการทำวิจัยในชั้นเรียน

กรมวิชาการ (2535 : 1-2) ได้จำแนกขั้นตอนของการทำวิจัยในชั้นเรียนไว้ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ปัญหา
2. การสำรวจความบกพร่อง
3. การออกแบบนวัตกรรม และการสร้างนวัตกรรม
4. การออกแบบการทดลองเครื่องมือการวิจัย สถิติพื้นฐานและการนำเสนอ

5. การวางแผน โครงการและการรายงาน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 ก : 193 -195) ได้จำแนกขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้

1. การกำหนดปัญหา
2. การวิเคราะห์ปัญหา
3. การกำหนดแนวทางแก้ปัญหา
4. การดำเนินการพัฒนานวัตกรรม
5. การทดลองใช้นวัตกรรม
6. การปรับปรุงแก้ไขนวัตกรรม
7. การนำผลการวิจัยไปใช้

บัญชา อึ้งสกุล (2539 : 64) ได้เสนอขั้นตอนสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัญหา
2. การออกแบบนวัตกรรม
3. การสร้างและพัฒนานวัตกรรม
4. การทดลอง
5. การประเมินผล

เมื่อพิจารณาขั้นตอนของการทำวิจัยในชั้นเรียนแล้ว จะเห็นได้ว่ามีลักษณะคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ โดยมีขั้นตอนการทำวิจัยอย่างเป็นระบบ เพื่อมุ่งพัฒนาหรือแก้ปัญหการเรียนการสอนของครูผู้สอน ดังนั้นควรปฏิบัติตามที่กระบวนการเรียนการสอนยังมีอยู่ การทำวิจัยในชั้นเรียนจึงเริ่มมาจากการคิดแก้ปัญหการเรียนการสอนของครู แล้วเตรียมการไปสู่การปฏิบัติและสรุปผลรายงานการวิจัยตามลำดับ อย่างไรก็ตาม การทำวิจัยในชั้นเรียนจะสำเร็จได้ ย่อมต้องอาศัยประสิทธิภาพในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารทุกคนจะต้องมีวิสัยทัศน์ สามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ไปสู่ทีมงานด้วยการร่วมคิดร่วมทำและภาคภูมิใจในความสำเร็จ อีกทั้งเปิดใจกว้าง รับรู้ในความจริงและเข้าใจตนเองของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะช่วยให้การทำวิจัยในชั้นเรียนประสบผลสำเร็จได้ในที่สุด

การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน

การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ในการวิเคราะห์วิจัย สามารถนำความรู้และผลการวิเคราะห์วิจัยไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน ส่วนผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการต่าง ๆ รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 มาตรา 30 ได้กำหนดให้สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา จึงถือเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องให้ความสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน (มนัส ไชยศักดิ์, 2544 : 53) ส่วน วัลลภ กันทรวิชัย (2541 : 55) ได้กล่าวว่า การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารทำได้ ดังนี้ คือ

1. ส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาทำวิจัยเพื่อพัฒนางานที่ตนรับผิดชอบ และนำผลการวิจัยไปใช้จริง เพื่อให้การส่งเสริมประสบความสำเร็จ ผู้บริหารควรกระตุ้น ชี้นำ หาทางเพิ่มเติมความรู้ ความสามารถด้านการวิจัยให้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ติดตาม แสดงความสนใจ ตลอดจนรับทราบผลการวิจัยของครู นอกจากนี้ตัวผู้บริหารเองควรฝึกเป็นคนที่ดีดสนใจโดยใช้ข้อมูลหรือหลักฐานที่ชัดเจน

2. ลงมือทำวิจัยหรือริเริ่มให้มีการทำวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับการพัฒนางานหรือสถานศึกษาในการทำวิจัยนั้น ผู้บริหารอาจลงมือทำเองในฐานะผู้วิจัย หรือแต่งตั้งคณะทำงานขึ้นโดยผู้บริหารเป็นผู้ร่วมคิดและตัดสินใจ คณะทำงานเป็นผู้ลงมือทำ แต่ผู้บริหารต้องรับรู้ผลการวิจัยและนำผลการวิจัยนั้นไปใช้ทั้งโดยตรง หรือส่งต่อให้ผู้ร่วมงานใช้ รวมทั้งผู้บริหารควรวางแผนและดำเนินการพัฒนาสถานศึกษา

รุ่ง เชนจิต และกนก จันทร์ขจร (2534 : 24) ให้ความเห็นว่า แนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนให้มีคุณภาพ ควรมีการจัดอบรมให้ครูรู้เทคนิคกระบวนการวิจัย การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการวิจัยไปสู่โรงเรียนและสนับสนุนให้ครูทำการวิจัย เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ ส่วนวิชัย ต้นศิริ (2534 : 21) ได้กล่าวว่า งานวิจัยจะพัฒนาได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับระบบการวิจัย ทั้งนี้เพราะงานวิจัยถือว่าเป็นองค์ประกอบของการทำงานในทุกหน่วยงาน

สรุปได้ว่า แนวการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นเทคนิคและวิธีการของการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

ในชั้นเรียน ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลและหน่วยงาน รวมทั้งการสนับสนุนให้มีปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นพฤติกรรมการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของผู้บริหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งมีห้าองค์ประกอบได้แก่

1. การส่งเสริมที่ทำให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน

เฮิร์ชเบอร์ก มอสเนอร์ และสไนเดอร์แมน (สมยศ นาวิการ. 2521 : 95-110 ; อ้างอิงมาจาก Herzberg, Mausner and Snyderman. 1959 : 113 - 115) ได้กล่าวว่า ความสำเร็จในการทำงานของบุคคลเกิดจากการทำงานที่สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ครั้นผลงานสำเร็จเขาก็พอใจ

ฟลิปโป (Flippo. 1971: 121) มีความเห็นว่า ความสำเร็จของงาน หมายถึง การปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งความสำเร็จนี้ย่อมเกี่ยวพันกับปัจจัยสำคัญสามประการ คือ พันธะผูกพัน (obligation) หน้าที่การงาน (function) และวัตถุประสงค์ (objectives) นอกจากนั้นยังพบว่า ผู้ที่มีความต้องการผลสัมฤทธิ์สูง ได้แก่ คนที่ได้ใช้ความลำบากพอสมควร ชอบทำงานที่มีปัญหาและชอบการเปลี่ยนแปลง สำหรับ ธงชัย สันติวงษ์ (2533 : 32) กล่าวว่า คนที่มีความต้องการประสบผลสำเร็จโดยมากมักจะตั้งเป้าหมายของงานไว้สูง คนเหล่านี้ต้องการที่จะทำงานให้ได้ผลดีด้วยตนเอง สนใจความสำเร็จของงานมากกว่าที่จะคำนึงถึงรางวัลหรือผลประโยชน์ที่ได้จากการทำงานนั้น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2533 : 66) ได้สรุปเกี่ยวกับความสำเร็จของงานว่า เมื่อลักษณะงานและด้านความรับผิดชอบทำงานสมบูรณ์เต็มที่แล้ว ความสำเร็จของงานก็จะมีผลสมบูรณ์ด้วย ส่วน ชมพูนุช บัวบังศรี (2535 : 9 -11) ให้แนวคิดว่า ความสำเร็จของงานหมายถึง ความสามารถในการทำงานจนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สเตรัทท์ และเชลส์ (โสภณ ณ พัทลุง. 2537 : 45 ; อ้างอิงมาจาก Strauss and Sayles. 1960 : 11) กล่าวถึงความสำเร็จในการปฏิบัติงานไว้ว่า ผู้ปฏิบัติงานแม้จะเป็นงานที่ได้รับเงินเดือนสูงสุดอาจไม่พอใจในงาน เมื่อเขารู้สึกว่าไม่ประสบผลสำเร็จ ความต้องการที่รุนแรงคือความรู้สึกสัมฤทธิ์ผล เพราะเขารู้สึกว่าเขาได้ทำอะไรสำเร็จและงานของเขามีความสำคัญต่อบุคคลอื่น ส่วน แมคเคลแลนด์ (สุดากรณ์ พรหมอินทร์. 2538 : 42 ; อ้างอิงมาจาก McClelland. 1961 : 25) นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสิ่งจูงใจที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ พบว่า สิ่งจูงใจสำคัญ

ที่สุดคือความต้องการสัมฤทธิ์ผล และยังพบว่า ผู้ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูง ได้แก่ คนที่ได้ใช้ความลำบากพอสมควรและชอบมีการเปลี่ยนแปลง

สรุปได้ว่า ความสำเร็จของงานหมายถึงการที่บุคคลทำงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย รวมทั้งการแก้ปัญหาและป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในการทำงานจนเป็นที่พอใจของตนเอง และบรรลุเป้าหมายขององค์การ ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่เช่นเดียวกันมีความปรารถนาในความสำเร็จของงาน หากได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนได้ทำงานที่เหมาะสม ทำทฤษฎีความรู้ ความสามารถ มีอิสระในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาและหาวิธีการป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการทำงานได้ด้วยตนเอง เมื่อประสบผลสำเร็จย่อมทำให้เกิดความภาคภูมิใจ และพยายามที่จะปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

2. การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนถือเป็นการบริหาร เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีกำลังใจในการทำงาน และสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เฮิร์เบิร์ต มูสเนอร์ และสไนเดอร์แมน (สมยศ นาวิการ, 2521 : 95 - 110 ; อ้างอิงมาจาก Herzberg, Mausner and Snyderman, 1959: 113-115) ได้กล่าวว่า การยอมรับนับถือของบุคคลจะเกิดขึ้นเมื่อได้ทำงานบรรลุผลสำเร็จ และได้รับการยอมรับนับถือ สนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาและบุคคลอื่น ๆ ส่วนมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2523 : 66) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การยอมรับนับถือ หมายถึง การยกย่องชมเชย แสดงความยินดี การให้กำลังใจ การได้รับความไว้วางใจหรือการแสดงออกอื่นใดที่สื่อให้เห็นถึงความเชื่อถือยอมรับในความสามารถ เมื่อได้ทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งบรรลุผลสำเร็จ ทั้งจากผู้บังคับบัญชาหรือจากบุคคลในหน่วยงาน การยอมรับนับถือจะแฝงอยู่กับความสำเร็จในงานด้วย สำหรับ พันธ์ หันนาคินทร์ (2526 : 222) ได้อธิบายว่า การยอมรับนับถือ เป็นการแสดงความรับรู้ในความสามารถเมื่อบุคคลประสบผลสำเร็จจากการทำงาน เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ชี้ให้เห็นว่า ผู้บังคับบัญชารับและเอาใจใส่ในผลงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ส่วน ลีอก (อารี เพชรสุด, 2530 : 57 ; อ้างอิงมาจาก Locke, 1976) ให้ความเห็นว่า การยอมรับนับถือ หมายถึง การที่บุคคลประสบผลสำเร็จในการทำงาน แล้วได้รับการยกย่อง สรรเสริญ จากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนการให้ความเชื่อถือและสนับสนุนแก่บุคคลที่ได้แสดงความสามารถและทำงานสำเร็จด้วยดี ส่วนความเห็นของ ไพลก หนูมี (2536 : 26) สรุปอย่างสอดคล้องกันว่า การยอมรับนับถือ คือการได้รับความชมเชย ยกย่อง ไว้วางใจ เชื่อถือและได้รับการสนับสนุนจากบุคคลทุกฝ่าย เช่น ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงานในการปฏิบัติที่จะเกิดความพึงพอใจต้องได้รับความไว้วางใจ เชื่อถือ สนับสนุน ยกย่อง จากบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายงาน จึงจะสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

สรุปได้ว่า การยอมรับนับถือ หมายถึงการได้รับความเชื่อถือไว้วางใจ และยกย่องชมเชย จากผู้อื่น และเมื่อได้ทำงานอย่างหนึ่งประสบผลสำเร็จ การยอมรับนับถือแฝงอยู่กับความสำเร็จ ในงานนั้นด้วย ครูโรงเรียนประถมศึกษาเช่นเดียวกัน หากได้รับการยอมรับ การเชื่อถือไว้วางใจ และยกย่องชมเชยจากผู้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงาน ตลอดจนยอมรับในความรู้ความสามารถของ ตนเองแล้ว ย่อมก่อให้เกิดความพึงพอใจ มีความภาคภูมิใจ รู้สึกเต็มใจที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุผล สำเร็จ

3. การให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียนถือว่าเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การ นำการวิจัยเข้าไปใช้ในการเรียนการสอน จะทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายของ โรงเรียนได้นั้น ครูผู้สอนต้องสามารถทำการวิจัยได้ และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้ ทันเวลาและถูกต้องกับสภาพปัญหาความเป็นจริง การนำผลการวิจัยไปใช้ปฏิบัติให้มีผลต่อการ พัฒนาการศึกษานักเรียนได้นั้น จำเป็นที่ทุกหน่วยงานได้มีการส่งเสริม สนับสนุนและให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียนจนกระทั่งเกิดเป็นแนวปฏิบัติที่นำไปสู่การพัฒนาการศึกษาได้ อย่างมีประสิทธิภาพนั้น บัญชา อึ้งสกุล (2541 : 59-60) ได้กล่าวไว้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. ทุก ๆ หน่วยงานทางการศึกษาจะต้องมีนโยบายและเป้าหมายที่ชัดเจนต่อการกำหนด บทบาทและหน้าที่ในการนำเทคนิคการวิจัยนำหน้ากระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการ พัฒนาครูให้เป็นครูอาชีพอย่างแท้จริง

2. หน่วยงานต้นสังกัดที่มีโรงเรียนอยู่ในความควบคุม จะต้องกำหนดเป็นนโยบายหลัก ที่ชัดเจนว่าการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนบนพื้นฐานของการวิจัยเป็น หน้าที่ของผู้บริหาร จะต้องปฏิบัติหน้าที่ที่จะละเลยไม่ได้

3. ผู้บริหารในหน่วยงานทางการศึกษาจะต้องเป็นผู้ทำหน้าที่ส่งเสริมให้ครูเกิดความ ต้องการในการสร้างสรรค์ผลงาน ทั้งเพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และการเลื่อนตำแหน่ง หน้าที่การงาน

4. เน้นให้ทุกหน่วยงานทางการศึกษาดังแต่ระดับผู้บริหารถึงระดับผู้ปฏิบัติ ได้ตระหนัก ถึงความสำคัญของการวิจัยพัฒนาการเรียนการสอน ทุกสถาบันการศึกษาควรให้มีการอบรม ประชุม สัมมนาให้ความรู้และแนวทางการปฏิบัติงานวิจัยให้กับครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง

5. การให้ความสำคัญต่อครูในสถานศึกษาที่ได้ผลิตผลงานการวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียน การสอน โดยการเผยแพร่เกียรติคุณของครูผู้ทำวิจัย การคัดเลือกผลงานการวิจัยที่ดีเด่นทั้งใน ระดับจังหวัด เขตการศึกษา และประเทศ

6. จัดให้มีชมรมครูผู้ทำวิจัยและนักวิจัยในแต่ละจังหวัด เพื่อทำหน้าที่ประสานงานการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

7. จัดทำเอกสาร เป้าหมายของการดำเนินงานเกี่ยวกับนโยบายการทำวิจัยชี้แจงให้ผู้ที่อยู่ในเครือข่ายการวิจัยทุกระดับทราบ เพื่อสร้างความมั่นใจและเข้าใจในการทำงานวิจัย

8. สร้างระบบการประสานงานเครือข่ายการทำวิจัยที่ชัดเจน โดยพิจารณาถึงปัญหาอุปสรรคและความต้องการทั้งในระดับปฏิบัติและระดับบริหารในแต่ละหน่วยงานทางการศึกษาทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

สรุปได้ว่า การให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน เป็นการมองเห็นประโยชน์ของงานวิจัยที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ซึ่งผู้บริหารต้องกระตุ้นให้ครูแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างจริงจัง

4. การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียน

ความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญต่อการบริหารงานวิจัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หวน พันธุพันธ์ (2528 : 134) ได้ให้ความหมายว่า ความรับผิดชอบต่อครู หมายถึงการที่บุคคลรับหน้าที่ใดมาแล้วจะบากบั่นทำหน้าที่อย่างดีที่สุด โดยไม่ทอดทิ้งแม้จะมีอุปสรรคนานาประการก็ตาม รวมทั้งยินดีรับผิดชอบในสิ่งที่ตนทำผิด ส่วน ธงชัย สันติวงษ์ (2530 : 278 - 279) ได้กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อครู หมายถึง ข้อผูกพันของผู้ได้บังคับบัญชาที่มีต่อผู้บังคับบัญชาอันสืบเนื่องมาจาก การที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ให้ทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ความรับผิดชอบต่อครูอาจเป็นข้อผูกพันที่มีลักษณะต่อเนื่องกันไป หรืออาจสิ้นสุดลงด้วยการที่ได้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ได้รับมอบหมาย สำหรับ พันธ์ หันนาคินทร์ (2526 : 114) กล่าวว่า ควรสร้างความภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีแห่งอาชีพ โดยการมีสำนึกในภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบต่อครูและบรรดาเป้าหมาย และได้รับความเชื่อถือ จะก่อให้เกิดความศรัทธาและภาคภูมิใจในอาชีพ จานงค์ สมประสงค์ (2520 : 114) ได้กล่าวถึงความรับผิดชอบต่อครูของหัวหน้างานไว้สองประการ คือ ประการที่หนึ่ง ต้องมีความรับผิดชอบต่อครูและพัฒนา และการบำรุงรักษาสัมพันธภาพของการทำงานที่ดีกับบุคคลในปกครองให้คงไว้ตลอดเวลา เพื่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน ประการที่สอง ต้องรับผิดชอบต่อครูและพัฒนาและบำรุงรักษาระดับของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในปกครองไว้ให้อยู่ในระดับสูงสุด สำหรับ เชสเตอร์ (บัญชา อึ้งสกุล, 2537 : 42 ; อ้างอิงมาจาก Chester, 1966) ได้กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อครู ผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการส่งเสริมให้ครูมีความสามารถเพิ่มขึ้น ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูศึกษาวิจัยทดลองเทคนิคการสอนหลาย ๆ วิธี ให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดอบรม สาธิตวิธีการสอนเพื่อให้ครูคุ้นเคยกับวิธีการสอนแบบต่าง ๆ อภิปรายปัญหาการปรับปรุงการสอนในที่

ประชุม จัดโครงการให้ครูในโรงเรียนเปลี่ยนกันเยี่ยมเยียนชั้นเรียนและสังเกตการสอน จัดหาวิทยากรมาช่วยในการประชุมปฏิบัติการ ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน การประเมินผลการประชุมปฏิบัติการ การประชุมปรึกษาหารือและสาธิตการสอน จัดปฐมนิเทศเพื่อช่วยเหลือครูใหม่ หาวิธีวิจารณ์งานการเรียนการสอนของครูในลักษณะดีเพื่อก่อโดยไม่ให้เสียกำลังใจ หาเวลาว่างให้ครูเข้าร่วมประชุมเพื่ออภิปรายปัญหาการสอน ให้ครูได้มีเวลาสำหรับงานการสอนมากขึ้น ให้ครูได้มีส่วนร่วมในการเลือกสื่อทัศนูปกรณ์ และวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนอื่น ๆ จัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษาเพิ่มเติมแก่คณะครู ส่งเสริมให้ครูอ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับวิชาชีพครู เพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน ส่งเสริมให้ครูใช้โครงการสอนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ประชุมครูเพื่อประเมินผลการเรียนการสอน สอดคล้องกับ กิติ ตยัคคานนท์ (2530 : 60) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า ผู้บริหารนักพัฒนามักใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับผู้ใต้บังคับบัญชา และมอบหมายให้ผู้บังคับบัญชารับผิดชอบงานใหม่ ๆ รู้จักมีความรับผิดชอบ ขยัน และมีความคิดสร้างสรรค์

สรุปว่า การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียนเป็นพันธะผูกพันที่ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน โดยการเอาใจใส่ดูแล ให้ความช่วยเหลือทั้งในด้านความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนจนบรรลุผลตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้

5. การส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครูผู้สอนด้านหนึ่ง ซึ่งถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการบริหารงานบุคคลโดยยึดหลักการปฏิบัติงานกันมาว่า เป็นการบำเหน็จความชอบที่ได้รับด้วย เนื่องจากบำเหน็จความชอบ เป็นสิ่งที่บุคคลมีความพึงพอใจสามารถนำมาใช้ป็นสิ่งจูงใจในการปฏิบัติงาน วิชัย โสสุวรรณจินดา (2535 : 73) ให้ความเห็นว่า ความก้าวหน้า หมายถึง การให้โอกาสเจริญเติบโตในการทำงานส่วนบุคคล ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่จูงใจให้คนทำงาน ได้แก่ การส่งเสริมให้คนงานได้เพิ่มความรู้ ความสามารถและความชำนาญมากขึ้น โดยการฝึกอบรม โครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่ การหมุนเวียนงานและการสร้างประสบการณ์การทำงานด้านต่างๆ ส่วน กิลเมอร์ (สมพร ขุนเพชร. 2538 : 26 ; อ้างอิงมาจาก Gilmer. 1971 : 283) อธิบายว่า โอกาสความก้าวหน้าในการทำงาน ได้แก่ การมีโอกาสดำเนินตำแหน่งงานให้สูงขึ้น การได้มีโอกาสดำเนินงานจากความสามารถในการทำงาน ย่อมก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน สำหรับ สมพงศ์ เกษมสิน (2521 : 397) ให้ความเห็นว่า สภาพในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์การใดก็ตาม ควรมีการให้บำเหน็จรางวัล การเลื่อนขั้นแก่ผู้ปฏิบัติงานย่อมเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความกระตือรือร้นต่อการปฏิบัติหน้าที่การทำงานด้วยความขยันขันแข็ง มีความมั่นใจ และขยันกำลังใจที่ดี สอดคล้องกับ เสนาะ ดิยาว และคนอื่นๆ (2527 : 144)

กล่าวว่า การให้บำเหน็จความดีความชอบเป็นระบบของการประเมินผลที่จัดทำขึ้นเพื่อหาคุณค่าของบุคคลในแง่ของการปฏิบัติงานและสมรรถภาพในการพัฒนาตนเอง โดยปกติ ผู้พิจารณา คือ ผู้บังคับบัญชาโดยตรง การพิจารณาผลงานอาจไม่ทำเป็นตัวเลขหรือจำนวนเงิน การพิจารณาที่ใช้กันมาก คือ การพิจารณาผลงานที่ได้ปฏิบัติ โดยการเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของงาน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญหกประการ คือ ประการแรก เพื่อประเมินผลการทำงานของบุคคล ประการที่สอง เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากร ประการที่สาม เพื่อทำความเข้าใจกับฝ่ายนิเทศงาน ประการที่สี่ เพื่อเป็นแนวทางในการเปลี่ยนหน้าที่การงานของบุคลากร ประการที่ห้า เพื่อปรับปรุงค่าจ้างและเงินเดือน และประการที่หก เพื่อปรับปรุงโครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล วัลลภ กันทรพิชัย (2531.บทบรรณาธิการ) กล่าวว่า ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นบำเหน็จความชอบตามภาระหน้าที่ของครูที่เกิดจากผลของการที่ครูได้ทำการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งผู้บริหารจะต้องพิจารณาผลงานบุคลากรในโรงเรียน โดยใช้ผลงานการวิจัยของครูเป็นเกณฑ์ส่วนหนึ่ง เพื่อพิจารณาความดีความชอบ หรือการเลื่อนขั้นตำแหน่งหน้าที่การงานของครูให้สูงขึ้น นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 16) เสนอว่า การให้ความก้าวหน้าแก่ข้าราชการมีหลายประการซึ่งเป็นการจูงใจอย่างหนึ่ง ได้แก่

1. การศึกษาต่อเพื่อเพิ่มพูนวิทยฐานะ โดยให้ได้รับเงินเดือนเต็มซึ่งจะทำให้บุคคลมีความก้าวหน้าในด้านการศึกษอย่างกว้างขวางทั้งในและต่างประเทศ การมีความก้าวหน้าในการศึกษานี้จะส่งผลให้มีความก้าวหน้าในการรับราชการต่อไปด้วย
2. การได้รับการพัฒนาอย่างกว้างขวาง ทั้งในลักษณะการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน หรือร่วมประชุมสัมมนาในประเทศและต่างประเทศ
3. การเลื่อนขั้นและตำแหน่ง จะทำให้ข้าราชการมีความก้าวหน้าสูงขึ้นไปในตำแหน่งต่าง ๆ
4. การเลื่อนขั้นเงินเดือนให้ได้รับเงินเดือนสูงขึ้น

สรุปได้ว่า บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียน เป็นการปฏิบัติตามหน้าที่ของผู้บริหารที่ได้กระตุ้นและสนับสนุนให้ครูในโรงเรียนมีการปฏิบัติงานด้านการศึกษาค้นคว้า หรือการคิดแก้ปัญหาการเรียนการสอนด้วยกระบวนการวิจัย โดยอาศัยทักษะกระบวนการการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนในทุกด้านที่สำคัญ ได้แก่ การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานการทำวิจัยในชั้นเรียน การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน การให้ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาบทบาทด้านการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในชั้นเรียนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย ดังนี้

โชคชัย ไกรนรา (2525 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ทักษะของครูตออบทบาทการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูประถมศึกษา จำนวน 559 คน พบว่า

1. ทักษะของครูตออบทบาทการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในงานด้านการบริหารวิชาการ บริหารบุคลากร งานบริหารกิจการนักเรียน งานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน อยู่ในระดับกลาง ส่วนงานบริหารธุรการและการเงินอยู่ในระดับมาก

2. ครูที่มีเพศต่างกันมีทักษะต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน คือ งานบริหารงานวิชาการ งานบริหารกิจการนักเรียน งานบริหารงานธุรการและการเงิน งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน ส่วนงานบริหารบุคลากรข้าราชการครูเพศชายเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติมากกว่าทักษะของข้าราชการครูเพศหญิง

3. ครูที่มีอายุราชการต่างกัน มีทักษะต่อการบริหารงานของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน

4. ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีทักษะต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

วิเชียร สุขเจริญ (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษากระบวนการบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาเล็ก ในเขตการศึกษา 6 ตามทักษะของผู้บริหารโรงเรียนและครูฝ่ายปฏิบัติการ จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 58 คน ครูฝ่ายปฏิบัติการสอน จำนวน 209 คน ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทักษะต่อการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดหน่วยงาน ด้านการจัดบุคคลเข้าทำงาน ด้านประสานงาน ด้านรายงาน ยกเว้นด้านวินิจัยสั่งการ และด้านงบประมาณ อยู่ในระดับสูง ส่วนครูผู้ปฏิบัติการมีทักษะต่อการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 7 ด้าน

ทวี เชื้อสุวรรณ (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับปัญหาในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาระดับปัญหาในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน และเพื่อ

เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหาร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหารงานที่มีต่อปัญหาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 372 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบทดสอบประมาณค่า ซึ่งผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาในการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับงานธุรการเป็นปัญหาอันดับหนึ่ง ผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษาดังกันมีทักษะต่อปัญหาในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีทักษะต่อปัญหาการบริหารงานด้านอื่นอีก 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทักษะต่อปัญหาการบริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านบุคลากรมีทักษะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์การบริหารงานต่างกัน มีทักษะต่อปัญหาการบริหารงานทุกด้านแตกต่างกัน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 6) ได้ศึกษาสภาพการวิจัยทางการศึกษาในประเทศ พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมให้ทำวิจัย นักวิจัยในหน่วยงานมีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่องแรงจูงใจในการทำวิจัย กล่าวคือ นักวิจัยในหน่วยงานส่วนกลางเห็นว่าปัจจัยที่ส่งเสริมให้ทำวิจัยจะขึ้นอยู่กับผู้บริหารของหน่วยงานที่จะให้ความสนใจและให้การสนับสนุน มีทุนทำการวิจัย มีอิสระในการทำงาน มีข้อมูลที่ทันสมัยและตัวนักวิจัยเองต้องมีใจรักที่จะทำการวิจัย ส่วนนักวิจัยในหน่วยงานส่วนภูมิภาค เห็นว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมให้ทำวิจัย ได้แก่ ความต้องการมีชื่อเสียงเพื่อสถานภาพทางสังคม และมีความสนใจในประเด็นที่น่าศึกษาวิจัย ส่วนนักวิจัยในหน่วยงานสถาบันอุดมศึกษาเห็นว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมให้ทำการวิจัย ได้แก่ การทำวิจัยจะเป็นการเสริมงานประจำที่ทำอยู่แล้ว ปัจจัยรองลงไปก็คือ ผู้บริหารสนใจและรับรู้ตลอดจนให้การสนับสนุน ตัวนักวิจัยเองจะต้องมีความอยากรู้อยากเห็นประเด็นที่จะศึกษาวิจัย

บัญชา อึ้งสกุล (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีบทบาทต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในโรงเรียนโดยรวมทุกด้านและแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิต่างกัน ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน และประสบการณ์ในการบริหารต่างกัน มีบทบาทต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรมวิชาการ (2537 : 30 – 33) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การติดตามประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการวิจัยประจำปีงบประมาณ 2535 – 2536 โดยศึกษาสี่ประเด็นหลัก ดังนี้

1. การดำเนินงานตามนโยบายด้านการวิจัย พบว่า

1.1 บุคลากรที่ทำการวิจัยในท้องถิ่น ยังไม่ทราบสาระสำคัญของนโยบายการวิจัย เนื่องจาก ผู้บริหารทุกระดับให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับนโยบายการวิจัยน้อย ส่งผลให้การสั่งการการดำเนินงานและการติดตามผลการวิจัยในท้องถิ่นไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

1.2 วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินการวิจัยไม่เพียงพอกับความต้องการ เช่น ขาดเครื่องมือประมวลผลที่ทันสมัย รวมทั้งแหล่งศึกษาค้นคว้าและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีน้อยมาก

1.3 บุคลากรขาดความเข้าใจในงานด้านวิจัย ส่งผลให้การให้ความร่วมมือทั้งระดับส่วนกลางและท้องถิ่นมีน้อย และประยุกต์ผลงานวิจัยมาใช้ในการบริหารและการพัฒนาการเรียนการสอนน้อยมาก

2. การจัดสรรโอนเงินงบประมาณการทำวิจัย พบว่า

2.1 หน่วยงานในท้องถิ่นได้รับการจัดสรรเงินล่าช้า จึงทำให้การดำเนินการทำการวิจัยล่าช้าไปด้วย

2.2 เบิกจ่ายเงินและพัสดุมีข้อจำกัดมาก ขาดความคล่องตัว ทำให้การจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปด้วยความลำบาก เพราะเกรงว่าจะผิดระเบียบ

3. การดำเนินการทำการวิจัยของหน่วยงาน พบว่า

3.1 บุคลากรในระดับท้องถิ่นยังขาดความรู้ความสามารถในการทำการวิจัย ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการทำวิจัยเท่าที่ควร

3.2 เอกสารประกอบการค้นคว้า อ้างอิง ในระดับท้องถิ่นมีน้อยมาก

3.3 ขาดการแสดงผลงานการทำการวิจัยร่วมกัน ทำให้การพัฒนาคุณภาพงานวิจัยอยู่ในระดับต่ำ รวมทั้งขาดเงินทุนสนับสนุนงานวิจัยในระดับท้องถิ่น

3.4 บุคลากรขาดประสบการณ์ในการเขียนรายงานการวิจัย เพราะเอกสารอ้างอิงสำหรับการค้นคว้ามีน้อย

4. การนำผลการวิจัยไปใช้ พบว่า

4.1 คุณภาพงานวิจัยอยู่ในระดับการนำผลงานการวิจัยไปใช้ประโยชน์เพื่อการแก้ปัญหายังมีน้อย เนื่องจากคุณภาพของการวิจัยยังไม่สูงพอ งานวิจัยที่ทำสำเร็จส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อรู้หรือเพื่อทราบปัญหาเท่านั้น

4.2 การเผยแพร่งานวิจัยอยู่ในวงจำกัด เพราะขาดงบประมาณดำเนินการ ทั้งนี้ กรมวิชาการ (2537 : 30 – 33) ได้ค้นพบที่สำคัญ คือ เรื่องการส่งเสริมให้ทำวิจัย พบว่า ผู้บริหารในหน่วยงานให้ความสำคัญกับการทำวิจัยน้อยมาก รวมทั้งผู้ปฏิบัติ ไม่สนใจที่จะนำไปใช้

ประโยชน์ ทำให้ผลการวิจัยที่เกิดขึ้นดำเนินการไปได้ไม่ดีเท่าที่ควร และดำเนินการอยู่ในวงจำกัด ส่วนการนำไปเผยแพร่และขยายผล พบว่า หน่วยงานและสถานศึกษาได้นำผลการวิจัยไปเผยแพร่และขยายผลน้อยมาก

งานวิจัยต่างประเทศ

คาลิ (พิน ชูทอง. 2540 : 60 ; อ้างอิงมาจาก Khali. 1975: 3255 – A) ได้ทำการวิจัย เรื่องหน้าที่ความรับผิดชอบการปฏิบัติงานของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนอนุบาล ในประเทศจอร์แดน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาสามระดับ คือ ผู้บริหารการศึกษาระดับกระทรวง ผู้บริหาร การศึกษาระดับท้องถิ่น และผู้บริหารการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษาและอนุบาล โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นคำถามที่เกี่ยวกับหน้าที่ต่างๆ 59 ประการ โดยจำแนกเป็นหมวดใหญ่ ๆ เจ็ดหมวด คือ งานสารบรรณและสำนักงาน งานนิเทศการศึกษา งานวินัยนักเรียน งานการบริหารและการจัดการ งานสัมพันธ์ชุมชน งานปรับปรุงการเรียนการสอนและหน้าที่ในการสอน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารการศึกษาระดับกระทรวง มีความเห็นว่า ครูใหญ่ควรเป็นผู้นำทางการศึกษาและเป็นผู้นำในการพัฒนาอาชีพ ในขณะเดียวกัน จะต้องเป็นผู้บริหารและเป็นผู้ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารการศึกษาระดับท้องถิ่นมีความเห็นว่า ครูใหญ่ควรเน้นงานสารบรรณ งานธุรการ และงานเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา สำหรับผู้บริหารการศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษาและอนุบาลมีความเห็นว่า ยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบของตน ทำให้เป็นผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของครูใหญ่ ความไม่เข้าใจในหน้าที่เกิดจากการขาดการจำแนกรายละเอียดของงานไว้ไม่ชัดเจน ครูใหญ่ใช้เวลาส่วนใหญ่ไป กับงานสารบรรณและงานบริหาร มีเวลาน้อยที่จะสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับร่วมงาน และมีเวลาสำหรับการนิเทศศึกษาน้อยมาก

แอกที (พิน ชูทอง. 2540 : 60 ; อ้างอิงมาจาก Agthe. 1980 : 3076 – 3077) ได้ทำการวิจัย เกี่ยวกับการรับรู้บทบาทและหน้าที่ของครูใหญ่และครูในงานวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูใหญ่และครูยอมรับว่า งานปรับปรุงการเรียนการสอนต้องทำเป็นคณะโดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบ
2. ครูใหญ่ทำหน้าที่บริหารงานอื่น ๆ มากเกินไป ควรให้ความสำคัญในการนิเทศการศึกษาให้มากขึ้น
3. ครูใหญ่และครูมีความคิดเห็นว่า โครงการสอนของอำเภอมีอิทธิพลต่อการใช้หลักสูตรในโรงเรียน

4. นวัตกรรมและเทคโนโลยี มีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูใหญ่จากผู้สั่งการมาเป็นผู้ประสานงาน และมีการทำงานเป็นคณะมากขึ้น

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าที่กล่าวมา ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ได้ชี้ให้เห็นว่า บทบาทของผู้บริหารในด้านการเรียนการสอนมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการค้นคว้าวิจัยในชั้นเรียน เพราะผลการวิจัยในชั้นเรียนมีผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ผู้บริหารจะต้องให้ความสนใจและส่งเสริมปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน และทำให้ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนเกิดความพึงพอใจมากที่สุด องค์ประกอบที่สำคัญที่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของการทำการวิจัยในชั้นเรียน คือ สิ่งจูงใจที่มีอยู่ในหน่วยงาน โดยมีปัจจัยที่สำคัญคือ การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน การให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน โดยมีตัวแปรที่เกี่ยวกับตำแหน่งและขนาดของโรงเรียนโดยจำแนกตามจำนวนห้องเรียนในการเป็นผู้บริหารและการส่งเสริมการวิจัยของหน่วยงานนั้นๆ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ในบทนี้กล่าวถึง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีสร้างเครื่องมือ วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล วิธีจัดกระทำกับข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2544 จำนวน 6,199 คน กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยเทียบกับตารางสัดส่วนของเกรจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608 – 609) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 575 คน แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ตามตัวแปร ตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งและขนาดโรงเรียน

ตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน	ประชากร		รวม	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
	ครู	ผู้บริหาร		ครู	ผู้บริหาร	
ต่ำกว่า 12 ห้องเรียน	3,260	375	3,635	283	168	451
ตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป	2,460	104	2,564	78	46	124
รวม	5,720	479	6,199	361	214	575

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครู และผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยแบ่งออกเป็นสองตอน คือ

ตอนที่ 1 ถามรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามถึงบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ตามแนวคิดของ ไลเคิร์ท (Likert, 1967) มีห้าระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด ซึ่งสร้างขึ้นจากห้าองค์ประกอบของเฮิร์ชเบอร์ก มอสเนอร์ และสไนเดอร์แมน (Herzberg, Mausner and Snyderman, 1959: 113 – 115) คือ ปัจจัยกระตุ้น (motivators) ประกอบด้วย การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานการวิจัยในชั้นเรียน การยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน การให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

วิธีสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ชเบอร์ก มอสเนอร์ และ สไนเดอร์แมน (Herzberg, Mausner and Snyderman, 1959 : 113 - 115) คือ ปัจจัยกระตุ้น (motivators) ซึ่งมีห้าองค์ประกอบ คือ ความสำเร็จของงาน การยอมรับนับถือ ความสำคัญของงาน ความรับผิดชอบ และความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน และศึกษาวิธีการเขียนแบบสอบถามเรื่องเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนจากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วสร้างแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาพิจารณาสร้างเป็นแบบสอบถาม แล้วเสนอกณะกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและข้อเสนอแนะสำหรับปรับปรุง

แก้ไข

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสามคนพิจารณา ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่าง จากครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วทำการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9822

5. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้ว เสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตร ตรวจสอบเป็นครั้งสุดท้าย ก่อนนำไปพิมพ์เพื่อใช้เป็นแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ นำไปแสดง และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ในการแนะนำตัวผู้วิจัย และส่งแบบสอบถามไปยังหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดสงขลา ทุกอำเภอ เพื่อขอความอนุเคราะห์แจกจ่ายแบบสอบถามให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม และส่งถึงสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอภายในกำหนด

2. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

วิธีจัดการกับข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดดำเนินการจัดการกับข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา คัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จัดหมวดหมู่ตามลักษณะตัวแปร แล้วหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (statistical package for the social science by personal computer) ในการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 และตอนที่ 2

ของแบบสอบถามที่เป็นรายชื่อ รายองค์ประกอบ แล้วคำนวณหาค่าเฉลี่ยรวมทั้งห้าองค์ประกอบ

3. ในการจัดระดับคะแนนเฉลี่ย ใช้เทียบกับเกณฑ์ประเมินค่าความคิดเห็นของเบสท์ (Best. 1977 : 174) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.6668 – 5.0000 หมายถึง ระดับบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน
ของผู้บริหารในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.3334 – 3.6667 หมายถึง ระดับบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน
ของผู้บริหารในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.0000 – 2.3333 หมายถึง ระดับบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน
ของผู้บริหารในระดับ น้อย

4. คำนวณหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เพื่อหาความกระจายของข้อมูลเป็น
รายองค์ประกอบ

5. ใช้การทดสอบที (t – test) ในการทดสอบสมมุติฐาน เพื่อเปรียบเทียบระดับบทบาท
การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา

6. ประมวลข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับการปรับปรุงบทบาทการ
ส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา โดยใช้วิธีจัดลำดับความถี่เพื่อนำไปใช้ในการ
อภิปรายผล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้
โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (statistical package for the social science by personal computer) ซึ่ง
มีค่าสถิติ ดังนี้

1. ร้อยละ (percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (mean)
3. ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
4. ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha – coefficient)
5. ใช้การทดสอบที (t – test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา สำหรับในบทนี้เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้กล่าวถึงสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และผลวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ
***	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตอน ๆ ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแทนสอบถามที่เป็นครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลาใน 5 องค์ประกอบ คือการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน การให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนและการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา จำแนกตามตัวแปรตำแหน่งและขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยศึกษาจากครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา โดยจำแนกตามตัวแปรตำแหน่งและขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

ตาราง 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ	จำนวนแบบสอบถาม				
	ที่ส่งไป	ที่รับคืน	ร้อยละ	ที่สมบูรณ์	ร้อยละ
ตำแหน่ง					
ครู	361	349	96.7	349	100
ผู้บริหารสถานศึกษา	214	198	92.5	198	100
รวม	575	547	95.1	547	100

จากตาราง 2 แสดงว่า จำนวนแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูส่งไป 361 ฉบับ ได้รับคืน 349 ฉบับ แบบสอบถามที่สมบูรณ์ 349 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และจำนวนแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ส่งไป 214 ฉบับ ได้รับคืน 198 ฉบับ แบบสอบถามที่สมบูรณ์ 198 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 3 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
ครู	349	63.8
ผู้บริหารสถานศึกษา	198	36.2
รวม	549	100.0
ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน		
ต่ำกว่า 12 ห้องเรียน	424	77.5
ตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป	123	22.5
รวม	547	100.0

จากตาราง 3 แสดงว่าข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูและผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 63.8 และ 36.2 ตามลำดับ โดยปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีห้องเรียนต่ำกว่า 12 ห้องเรียน และตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 77.5 และ 22.5 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ใน 5 องค์ประกอบ คือ การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัย การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน การให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนและการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

ตาราง 4 ระดับบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา

องค์ประกอบที่	บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตาม ทัศนะของครูและผู้บริหาร	$\bar{X}$	SD	ระดับ บทบาท
1.	การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน	3.1501	.6516	ปานกลาง
2.	การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	3.3367	.6692	ปานกลาง
3.	การให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน	3.1340	.6654	ปานกลาง
4.	การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	3.3901	.6360	ปานกลาง
5.	การส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	3.2413	.6925	ปานกลาง
เฉลี่ย		3.2505	.6039	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่าบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลาในภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 5 เปรียบเทียบบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสงขลา จำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง

องค์ประกอบที่	บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูและผู้บริหาร	ครู N = 349		ผู้บริหาร N = 198		t	p
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1.	การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน	2.9917	.6467	3.4293	.5615	-7.968	.000***
2.	การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	3.1943	.6683	3.5879	.5941	-6.886	.000***
3.	การให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน	3.0089	.6580	3.3545	.6209	-6.025	.000***
4.	การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	3.2607	.6298	3.6182	.5817	-6.555	.000***
5.	การส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	3.0407	.6747	3.5949	.5728	-9.738	.000***
เฉลี่ย		3.0993	.5938	3.5170	.5254	-8.236	.000***

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 5 แสดงว่าข้าราชการครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีทัศนะต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสงขลา ในภาพรวมและรายองค์ประกอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครู

ตาราง 6 เปรียบเทียบบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสงขลา จำแนกตาม ตัวแปรขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

องค์ประกอบที่	บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมตามทัศนะของครูและผู้บริหาร	ต่ำกว่า 12 ห้องเรียน N = 424		ตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป N = 123		t	p
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1.	การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน	3.1252	.6587	3.2358	.6218	-1.659	.098
2.	การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	3.3205	.6556	3.3927	.7140	-1.053	.293
3.	การให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน	3.1108	.6557	3.2138	.6944	-1.513	.131
4.	การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	3.3620	.6294	3.4870	.6516	1.923	.055
5.	การส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	3.2233	.6707	3.3033	.7626	-1.127	.260
เฉลี่ย		3.2284	.5944	3.3265	.6324	-1.588	.113

จากตาราง 6 แสดงว่าข้าราชการครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสงขลา ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร ในภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของ
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา

ตาราง 7 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร
ประถมศึกษาตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง	ความถี่	
1.	การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน		
	1.1 ควรจัดหางบประมาณมาสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน	388	
	1.2 ให้ครูเข้าร่วมอบรมสัมมนาในการทำวิจัยในชั้นเรียนกับ โรงเรียนอื่น ๆ	282	
	1.3 ควรได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร	237	
	1.4 ควรมีการกระตุ้น ติดตามประเมินผลการทำงานวิจัยเป็นระยะ	220	
	1.5 ควรจัดหาเอกสาร ตำราที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย	216	
	1.6 โรงเรียนจะต้องกำหนดนโยบายหรือวัตถุประสงค์ในการ ทำงานวิจัย	142	
	1.7 ควรให้ผู้เชี่ยวชาญมาอบรมครูให้ทำวิจัยอย่างถูกต้อง	119	
	1.8 ควรสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการทำวิจัยให้เพียงพอ	97	
	1.9 รวบรวมตัวอย่างงานวิจัยไว้เพื่อการศึกษาค้นคว้า	92	
	1.10 ต้องพัฒนาจิตสำนึกของครูผู้สอนให้เห็นคุณค่าของการทำ วิจัย	84	
2.	การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน		
	2.1 นำผลงานการวิจัยไปเผยแพร่ในโอกาสต่าง ๆ	424	
	2.2 ควรยกย่องชมเชยหรือให้รางวัลแก่ครูผู้ทำวิจัย	349	
	2.3 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานวิจัยในชั้นเรียนกับครู โรงเรียนอื่น	312	
	2.4 ควรมีการให้เกียรติบัตรแก่ครูผู้ทำวิจัยที่ดีเยี่ยม	290	
	2.5 ควรให้ครูมีส่วนร่วมในการเสนอนโยบายในการทำวิจัยใน ชั้นเรียน	128	
	2.6 ให้ความเชื่อมั่นในตัวครูและผลงานที่ทำวิจัย	117	

ตาราง 7 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง	ความถี่	
3.	การให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน		
	3.1 ต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ครูเห็นความสำคัญของงานวิจัยในชั้นเรียน	421	
	3.2 ผู้บริหารต้องให้ความร่วมมือและส่งเสริมการวิจัยอย่างต่อเนื่อง	334	
	3.3 ผู้บริหารควรติดตามการวิจัยในชั้นเรียนว่าได้ทำอย่างต่อเนื่องหรือไม่	319	
	3.4 เชิญครูต้นแบบด้านการวิจัยในชั้นเรียนมาให้ความรู้กับครู	314	
	3.5 ส่งเสริมให้ครูนำผลงานการวิจัยไปวางแผนเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน	226	
	3.6 นำผลการวิจัยในชั้นเรียนที่ได้มาใช้ประโยชน์ เช่น การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน	217	
4.	การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้วิจัยในชั้นเรียน		
	4.1 ควรให้ความช่วยเหลือ ดูแล ให้กำลังใจต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	437	
	4.2 ควรสนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยในชั้นเรียน	410	
	4.3 ควรให้ควรรวมกลุ่มกันในการทำวิจัย	328	
	4.4 โรงเรียนควรแต่งตั้งคณะที่ปรึกษางานวิจัย	311	
	4.5 ควรสนับสนุนหรือหาตำรา เอกสาร เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนอย่างเพียงพอ	232	
	4.6 ควรจัดเวลาให้ครูผู้สอนได้ทำวิจัยในชั้นเรียน	94	

ตาราง 7 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง	ความถี่	
5.	การส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัย		
	5.1 สนับสนุนให้ครูที่ทำการวิจัยในชั้นเรียนได้รับการเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น	443	
	5.2 ให้ความสำคัญความชอบแก่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนดีเยี่ยม	390	
	5.3 ยกย่อง ชมเชยครูที่มีผลงานการทำให้วิจัยในชั้นเรียนโดยการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยทั่วกัน	381	
	5.4 ส่งผลงานการทำให้วิจัยของครูในชั้นเรียนเข้าประกวดในระดับอำเภอและจังหวัด	366	
	5.5 คัดเลือกครูที่มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนเป็นครูต้นแบบ	325	
	5.6 สนับสนุนให้การทำงานวิจัยเป็นผลงานทางวิชาการ	320	
6.	ข้อเสนอแนะอื่น ๆ		
	6.1 ควรส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมการทำวิจัยอย่างทั่วถึง	448	
	6.2 รัฐบาลต้องกำหนดค่าจ้างงานวิจัยในชั้นเรียนเป็นนโยบายที่สำคัญ	430	
	6.3 ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง	314	
	6.4 ควรมีการพัฒนาครูผู้สอนให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์	226	

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ การศึกษาบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหารสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ในบทนี้ผู้วิจัยได้กล่าวถึง ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล การอภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป ตามลำดับ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหารตามตัวแปรตำแหน่งและขนาดโรงเรียน และเพื่อทราบข้อเสนอแนะบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างคือ ครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2545 จำนวน 547 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยยึดแนวคิดที่ได้ศึกษาจากทฤษฎีสองปัจจัยของเฮอรัชเบิร์ก มูสเนอร์ และสไนเดอร์แมน (บัญชา อึ้งสกุล ; อ้างอิงมาจาก Herzberg, Mausner and Snyderman 1959 : 113-115) ตามองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับตัวงานที่ทำอยู่ องค์ประกอบนี้เรียกว่า ปัจจัยกระตุ้น (motivators) ประกอบด้วย การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน การให้ความความรับผิดชอบ ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน การให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ(check-list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา จำนวน 50 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งกำหนดค่าคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (open-ended question)

แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้รับคำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไขจากประธานและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับข้าราชการครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วไปหาความเชื่อมั่น โดยการใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.9822 แล้วนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา และขอหนังสือแนะนำตัวและขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ไปถึงหัวหน้าการศึกษาอำเภอทุกอำเภอในจังหวัดสงขลา เพื่อขอความอนุเคราะห์แจกจ่ายแบบสอบถามให้โรงเรียนที่ข้าราชการครูและผู้บริหารกลุ่มตัวอย่างปฏิบัติราชการอยู่ จำนวน 575 คน ตอบแบบสอบถาม และขอความร่วมมือจากบุคลากรในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเป็นตัวแทนในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืน ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 547 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.13 แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ทั้ง 547 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows (statistical package for the social science by personal computer for window) ในการวิเคราะห์เพื่อหาค่าทางสถิติ ดังนี้

1.1 หาค่าร้อยละ (percentage) เพื่อทราบอัตราส่วนของข้าราชการครู และผู้บริหารตอบแบบสอบถาม ตามตัวแปร ตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน

1.2 หาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) นำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของเบสต์ (Best) เพื่อทราบระดับบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหารสังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสงขลา

1.3 ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้การทดสอบที (t – test) ในการทดสอบสมมุติฐานเพื่อเปรียบเทียบระดับบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ตามตัวแปร ตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด ด้วยการจัดลำดับความถี่ของข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูและผู้บริหารสังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสงขลา

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

1. ทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีต่อบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ในภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง

2. ข้าราชการครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีทัศนะต่อบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่า โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครู

3. ข้าราชการครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสงขลา ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทักษะต่อบทบาทการส่งเสริมการวิจัย ในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ตามทักษะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สงขลา คือ สนับสนุนให้ครูที่ทำการวิจัยในชั้นเรียนได้รับการเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น ควรให้ความช่วยเหลือ ดูแล ให้กำลังใจต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ควรนำผลงานการวิจัยในชั้นเรียนไป เผยแพร่ในโอกาสต่าง ๆ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ครูเห็นความสำคัญของงานวิจัยในชั้นเรียน ควรสนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยในชั้นเรียน ควรพิจารณาให้ความดีความชอบแก่ครูผู้ทำวิจัย ในชั้นเรียนที่มีผลงานดีเยี่ยม ควรนำผลงานการวิจัยในชั้นเรียนของครูเข้าประกวดในระดับอำเภอ หรือจังหวัด และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาต้องให้ความร่วมมือและส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง

ส่วนข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการปรับปรุงบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทักษะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสงขลา คือ ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนยังขาดทักษะในการทำการส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างทั่วถึง รัฐบาลต้องกำหนดให้งานวิจัยในชั้นเรียนเป็นนโยบาย ที่สำคัญ และควรมีการพัฒนาครูผู้สอนให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ตามทักษะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สงขลา มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปราย ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา มี บทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนงค์ เพชรรัักษ์ (2544 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง บทบาทการ ส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดตรัง พบว่า โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบ อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ บัญหา อึ้งสกุล (2537 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการ

ส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน โดยรวมทุกด้านและในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของนวลศรี บุญรักษ์ (2542 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาบุคลากรของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพังงา พบว่า ข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพังงา มีการพัฒนาบุคลากรโดยภาพรวมและรายองค์ประกอบ อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ แสดงว่า บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สงขลาอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจนัก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดสงขลา มีนโยบายและเป้าหมายที่ไม่ชัดเจนต่อการกำหนดบทบาทและหน้าที่ ในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ดังที่ บัญชา อึ้งสกุล (2537 : 59) กล่าวว่า หน่วยงานต้น สังกัดที่มีโรงเรียนอยู่ในควบคุม จะต้องกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจนว่าควรส่งเสริมและสนับสนุน โดยใช้ผลการวิจัยในชั้นเรียนให้ครูได้พัฒนาการเรียนการสอนและเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน ที่จะปฏิบัติตามภาระหน้าที่ เป็นผู้ส่งเสริมและช่วยให้ครูเกิดความต้องการในการสร้างสรรค์ผลงาน ทั้งเพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงาน ซึ่งสอดคล้องกับ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2519 : 19) ที่กล่าวว่า หน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนจะต้องคอยกระตุ้นและ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทุกคนร่วมมือกันในการปรับปรุงงานวิชาการของโรงเรียนให้ดีขึ้นและการ วิจัยในชั้นเรียนก็เป็นส่วนหนึ่งของงานวิชาการ

อีกประการหนึ่งน่าจะเป็นเพราะว่า เทคโนโลยีสารสนเทศมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว โรงเรียนประถมศึกษายังขาดงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ เช่น คอมพิวเตอร์ ตำราที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ ข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษาตามแบบสอบถามปลายเปิด คือ ควรจัดหางบประมาณมาสนับสนุนการทำ วิจัยในชั้นเรียน การนำผลงานการวิจัยไปเผยแพร่ในโอกาสต่าง ๆ การให้ความช่วยเหลือ ดูแล ให้กำลังใจต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ควรสนับสนุนหรือจัดหาเอกสาร ตำราเกี่ยวกับการวิจัย ในชั้นเรียนอย่างเพียงพอ

ผลการวิจัยนี้ น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา โดยให้ผู้บริหาร โรงเรียนได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน หลักการปฏิบัติงาน บริหารงาน ตลอดจนเทคนิควิธีการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน โดยจัดให้มีการอบรม สัมมนา

ผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนประมณศึกษาเห็นความสำคัญของการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนให้มากขึ้น

2. ข้าราชการครูและผู้บริหารโรงเรียนประมณศึกษา มีทัศนะต่อบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประมณศึกษา สังกัดสำนักงานการประมณศึกษาจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครู ผลการวิจัยนี้ เป็นไปตามสมมุติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนงค์ เพชรรัย (2544 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหารสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดตรัง พบว่า โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครู สอดคล้องกับ สมหมาย หนูเจริญ (2535 : 85) ที่ศึกษา พบว่า การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดพัทลุง ตามทัศนะของผู้บริหารและครูอาจารย์ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยผู้บริหารมีทัศนะในการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูอาจารย์ และสอดคล้องกับ สุรพล หอมหวาน (2531 : 121) ที่ศึกษา พบว่า การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ตามความเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ประเมินผลเอง จึงน่าจะมีส่วนในการประเมินผลเข้าข้างตนเอง ดังที่ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527 : 18) กล่าวว่า คนเรามักเข้าข้างตนเองว่าดีและถูกต้องอยู่เสมอ แต่คนอื่นอาจมองเราไปในแง่อื่น ๆ ก็ได้ นอกจากนั้นผู้บริหารและครูผู้สอนมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่างกัน จึงทำให้ความคิดเห็นมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ชงชัย สันติวงษ์ (2535 : 85) ที่กล่าวว่า ตำแหน่งหรือบทบาทหน้าที่ที่ที่แตกต่างกัน เป็นสาเหตุที่ทำให้การตีความ ข่าวสาร และข้อมูลแตกต่างกัน และนพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527 : 117-118) ให้ความเห็นว่าการรับรู้โดยบุคคลต่างกัน ถ้ามีประสบการณ์ ความต้องการ ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่ของตนในตำแหน่งหน้าที่ที่ที่แตกต่างกัน จากเหตุผลดังกล่าว เป็นเหตุให้ความคิดเห็นของผู้บริหารสูงกว่าครู

ผลการวิจัยนี้เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ถ้าผู้บริหารโรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูได้มีการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน เพราะจะทำให้ครูทุกคนตื่นตัว มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ แนวทางการแก้ปัญหา และส่งเสริมให้เกิดสมรรถภาพในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ควรรีให้ครูผู้สอนได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน หรือจัด

ให้มีคณะกรรมการการวิจัยประจำโรงเรียน เพื่อรับรู้และแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องที่อาจจะเกิดขึ้น ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูในโรงเรียน

3. ผลการเปรียบเทียบระดับบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหารสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสงขลา จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน พบว่า โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบ ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยนี้ไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับ พวงเพชร ดันวิวัฒน์ (2534 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาผลการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ตามความคิดเห็นของครู อาจารย์ พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ครู อาจารย์ มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับประสงค์ สังขะชัย (2540 : 80) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติการส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติการส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียน มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง และไม่สอดคล้องกับอนงค์ เพชรรักษ์ (2544 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง ศึกษาบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดตรัง จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน พบว่า โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดปกติ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่

ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาทั้งสองขนาด มีลักษณะการบริหารงาน การบังคับบัญชา การประสานงาน การทำงานตามแผนงานบริหารโรงเรียน งานนโยบายของหน่วยเหนือ และงานโครงการพิเศษอื่นๆที่หน่วยงานภายนอกขอความร่วมมือ มีแนวปฏิบัติเหมือนกัน นอกจากนี้โรงเรียนประถมศึกษามีภารกิจที่ต้องปฏิบัติตามที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537 : 9) ได้กำหนดไว้หกงาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้มีวัตถุประสงค์ให้โรงเรียนทุกขนาดได้ยึดถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน คือ ให้งานต่าง ๆ ของโรงเรียนดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เพื่อสนอง

นโยบายของหน่วยงานระดับสูงและเตรียมรับความเปลี่ยนแปลงของแนวคิดใหม่ในการจัดการศึกษา จากที่กล่าวมา น่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทักษะตอบสนองบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสงขลา ไม่แตกต่างกัน

จึงน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอย่างยิ่ง ถ้าหากสำนักงานการศึกษาจังหวัดสงขลา ได้วางแผนพัฒนา ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานให้ดียิ่งขึ้น มุ่งเน้นการทำงานร่วมกัน สร้างความสามัคคี มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทั้งครู ผู้บริหารและผู้ร่วมงานก็จะสามารถพัฒนาบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ควรวางแผนพัฒนาการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด โดยการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจและแนวทางปฏิบัติ ในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนให้กับผู้บริหารทุกโรงเรียนในสังกัด
2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ เอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยให้เพียงพอต่อความต้องการ
3. สำนักงานการศึกษาจังหวัดสงขลา ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการทำวิจัยในชั้นเรียนมาอบรม ให้ความรู้แก่ครูผู้สอนให้ทำการวิจัยอย่างถูกต้องตามขั้นตอนการวิจัย
4. สำนักงานการศึกษาจังหวัดสงขลา ควรจัดอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ ให้ความรู้แก่ครู เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น ปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัยในชั้นเรียน
5. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ข้าราชการครูและผู้เกี่ยวข้องควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การวางแผนในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสงขลา
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการวิจัยในชั้นเรียนของครูปฏิบัติการสอน สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสงขลา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กมล ภูประเสริฐ. แนวทางการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาผลงานวิชาการ. เอกสารรายงานการวิจัยทางการศึกษา อันดับที่ 134/2535 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2535.
อัครา.

การประถมศึกษาจังหวัดสงขลา, สำนักงาน. “ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ,” ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ปีการศึกษา 2544. สงขลา: สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา, 2544. อัครา.

_____. รายงานผลการพัฒนาบุคลากร ประจำปีงบประมาณ 2544. สงขลา: สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา, 2544. อัครา.

กสิกรไทย, ธนาคาร โครงการการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์: สู่ความก้าวหน้าและความมั่นคงของชาติในศตวรรษหน้า. กรุงเทพฯ: ฝ่ายเลขานุการโครงการ ธนาคารกสิกรไทย, 2538.

กิติ ตัณฑานนท์. นักบริหารทันสมัย. กรุงเทพฯ: บัดเตอร์ฟลาย, 2532.

เกษม ศิริสัมพันธ์. “นโยบายและแนวทางในการจัดการประถมศึกษา,” ใน คู่มือคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด. หน้า 12 – 16. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2526.

ขจิต ฝอยทอง. “การวิจัยในชั้นเรียน : ทางเลือกใหม่ที่น่าสนใจ,” วารสารวิชาการ. 11 (3) : 36 ; พฤศจิกายน, 2543.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เล่มที่ 2 เจ้มทศทางการศึกษาโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การพิมพ์, 2528.

_____. เทคนิคการพัฒนางานเพื่อสู่มาตรฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2541.

_____. ผลการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้น ป.6 ระดับประเทศ ปีการศึกษา 2535. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536.

_____. ระบบสารสนเทศและแนวปฏิบัติในการจัดระบบสารสนเทศระดับโรงเรียน. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว, 2537.

_____. แบบอัตรากำลัง 3 ปี (2540 – 2542) กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2541.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช 2540 (ฉบับพิมพ์ตามประกาศราชกิจจานุเบกษา). กรุงเทพฯ : สำนักงาน

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541.

_____. เอกสารชุดการประกันคุณภาพการศึกษา เล่ม 6. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะ

กรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. เอกสารประกอบการบรรยายหลักสูตร

ผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง หมวดความรู้ความทั่วไปเกี่ยวกับการบริหาร

และพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : กองสามารถพัฒนานบุคคล สำนักงานคณะกรรมการ

การประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536.

_____. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาแห่งชาติ, 2535.

จรัส โพธิศิริ. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2526.

จรรยา มุ่งการนา. เทคนิคการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ. กรุงเทพฯ :

ประสานมิตร, 2535.

จันทน์ สมประสงค์. หลักการปกครองของหัวหน้างาน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,

2520.

เจริญ ไวรวิจกุล. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2523.

ชมพูนุช บัวบังศรี. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู อาจารย์พนักงานในวิทยาลัยเทคนิค

และวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต

กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2535.

ถ่ายเอกสาร.

ชัยพจน์ รักราม. “สอนอย่างไรให้ได้ผลพัฒนา,” สารพัฒนาหลักสูตร. 12 (112) : 66 – 70 ;

ตุลาคม - ธันวาคม 2535.

ชาติ ไทยภักดี. หลักยุทธศาสตร์ในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : วิทยาการ, 2513.

โชคชัย ไกรนรา. ทัศนะของครูต่อบทบาทการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

ทศพร ศิริสัมพันธ์. เทคนิควิธีการวิเคราะห์นโยบาย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2535.

- ทวี เชื้อสุวรรณ. ระดับปัญหาในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท
กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.
- พัฒนา แสงศักดิ์. “การวิจัยในชั้นเรียน,” วารสารวิชาการ. 10 (3) : 72 – 77 ; ตุลาคม 2543.
- ธงชัย สันติวงษ์. องค์การและการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2530.
- _____. องค์การและการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2533.
- ธร สุนทรายุทธ. หลักการและทฤษฎีทางการบริหารทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์,
2536.
- ธีรวุฒิ ประทุมณพรัตน์ ละคนอื่นๆ. การบริหารและการนิเทศการศึกษา. สงขลา : เทมการพิมพ์,
2530.
- นงเยาว์ แข่งเพ็ญแข. “ยุทธศาสตร์การพัฒนา แนวคิด ทิศทางและกระบวนการใหม่ของแผน
พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) และการปฏิรูป
การศึกษา,” ประชาศึกษา, 15 (125) : 61 – 73 ; ตุลาคม 2539.
- นวลศรี บุญรักษ์. การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาบุคลากรของข้าราชการครู
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพังงา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2542 . ถ่ายเอกสาร.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. ก้าวเข้าสู่ผู้บริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : อนงค์ศิลป์การพิมพ์, 2527.
- นิพนธ์ กินาวงศ์. หลักเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : พิมพ์, 2523.
- บัญชา ชื่นชม. “หลักและวิธีวิจัยอาชีพ,” วารสารวิชาการ. 1(2) : 33 ; กุมภาพันธ์ 2541.
- บัญชา อึ้งสกุล. บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. ถ่ายเอกสาร.
- _____. “บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในโรงเรียน,” สารพัฒนา
หลักสูตร. 15 (125) : 61 – 73 ; เมษายน - มิถุนายน 2539.
- _____. “ยุทธศาสตร์การนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา,” วารสารวิชาการ.
1(1) : 59 - 60 ; มกราคม 2541.
- บัณฑิต แทนพิทักษ์. “ความเคลื่อนไหวของ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542,”
นิเทศการศึกษา. 16 – 19 ; กรกฎาคม – กันยายน 2543.

- บันลือ ถิ่นพังงา. โครงการวิจัยเรื่องสภาพการเรียนการสอนและการใช้ภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2534.
- ปกรณ์ ศรีดอนไพร. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ปิ่นเกล้าการพิมพ์, 2530.
- ประอม แสงสว่าง. คู่มือผู้บริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : สารศึกษการพิมพ์, 2527.
- ประเวศ วะสี. “ปฏิรูปการศึกษาไทย ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์และมาตรฐาน,” วารสารวิชาการ. 16 (6) ; 2 – 10 ตุลาคม 2539.
- ประสงค์ สังขะชัย. รายงานการวิจัยการส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4, 2540. ถ่ายเอกสาร.
- สุคติ สัตยมานะ. การบริหารรัฐกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มงคลการพิมพ์, 2517.
- พนัส หันนาคินทร์. การบริหารงานบุคคลในโรงเรียน. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2526.
- _____. หลักการบริหารโรงเรียน. พระนคร : วัฒนาพานิช, 2513.
- _____. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.
- พยุสศักดิ์ จันทรสุนทร. “การวิจัยในชั้นเรียน ทางเลือกใหม่ของการนิเทศการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา,” วารสารวิชาการ. 1 (8) : 2 – 12 ; สิงหาคม 2541.
- _____. “แนวทางการพัฒนาการศึกษา,” วารสารวิชาการ. 1 (1) : 6-7 ; มกราคม 2541.
- พิน ชูทอง. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดพัทลุง. ปริญญาโท กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2540. ถ่ายเอกสาร.
- พระราชบัญญัติคณะกรรมการการศึกษา พ.ศ. 2523. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 97 ตอนที่ 158 หน้า 16 ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2523.
- พวงเพชร ดันดิวัฒน์. ผลการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช. ปริญญาโท ศษ.ม. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี, 2534. ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2540.

- ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2529.
- ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์. พฤติกรรมองค์กรและการบริหาร. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2530.
- ไพฑูรย์ หนูมี. การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 3. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาควิชา, 2536. อัดสำเนา.
- ปิณฑุ สาธร. หลักการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2519.
- _____. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุริยวงศา, 2526.
- มนัส ไชยศักดิ์. “ผู้บริหารโรงเรียนกับการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน,” วารสารวิชาการ. 4 (7) : 53 ; กรกฎาคม 2544.
- เมธี ปลื้มนันทน์. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : พิทักษ์อักษร, 2525.
- รุ่ง เจริญจิต และกนก จันทร์ขจร. การพัฒนาการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา. กรุงเทพฯ : กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ, 2534.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศึกษาภัณฑ์, 2531.
- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- วัลลภ กันทรพิชัย. “บทบรรณาธิการ,” การวิจัยทางการศึกษา. 18 (3) : กรกฎาคม – กันยายน 2531.
- _____. ผู้บริหารกับการวิจัยในสถานศึกษา. วารสารวิชาการ. 1(1) : 55 ; มกราคม 2541.
- วิจัยทางการศึกษา กอง, กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. การนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการศึกษา. สรุปผลการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา เอกสารวิจัยทางการศึกษา อันดับที่ 55/2529, 2529. อัดสำเนา.
- วิจิตร (ธีรกุล) วรุตบางกูร. พฤติกรรมผู้นำ. กรุงเทพฯ : วิทยาสาร, 2523.
- วิชัย ตันศิริ. การพัฒนาและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา. เอกสารการวิจัยทางการศึกษา อันดับที่ 107/2534 กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ, 2534. อัดสำเนา.
- วิชัย โสสุวรรณจินดา. ความลับขององค์กร. กรุงเทพฯ : ชรรมนิธิ, 2535.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. “การวิจัยปฏิบัติการ,” วารสารวิจัยทางการศึกษา. 24 (4) : 10 – 15 ; สิงหาคม 2537.
- วิชาการ, กรม. การติดตามประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2535 – 2536 ของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ, 2537.

- วิชาการ, กรม. การวิจัยเชิงพัฒนาระดับโรงเรียน. กรุงเทพฯ : กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2535.
- วิเชียร สุขเจริญ. กระบวนการบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตการศึกษา 6 ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูฝ่ายปฏิบัติการ. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- วิรัตน์ บัวขาว. “คุณภาพของการจัดการศึกษา,” ประชากรศึกษา. 46 (11) : 11 – 17 ; 2539.
- วิริยะ บุญยะนิวาสน์. “สอนอย่างไรให้ผู้เรียนรู้อย่างมีความหมาย,” ประชากรศึกษา. 46 (7) : 34 – 35 กรกฎาคม 2539.
- ส.วาสนา ประवालพดกษย์. คู่มือพัฒนาโรงเรียนด้านการเรียนรู้ เอกสารพัฒนากระบวนการเรียนรู้ระดับที่ 4 โครงการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2541.
- สมบูรณ์ พรรณาภพ. หลักเบื้องต้นของการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2521.
- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.
- สมพร ขุนเพชร. ศึกษาความพึงพอใจในการทำงานของช่างประจำบริษัทที่จำหน่ายและมีศูนย์บริการรถยนต์ในจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาควิชา, 2538. อัดสำเนา.
- สมยศ นาวิก และสุสดี รุมาคม. องค์การ : ทฤษฎีและพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : ดวงกมล, 2520.
- _____. การบริหาร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, 2521.
- สมหมาย หนูเจริญ. การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2535. ถ่ายเอกสาร.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. คุณภาพงานวิจัยเพื่อการพัฒนาการศึกษา. สรุปคำบรรยายในการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา ครั้งที่ 7 เอกสารการวิจัยทางการศึกษา อันดับที่ 107/02534. กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ, 2534. อัดสำเนา.
- สามัญศึกษา, กรม. เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2539. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.
- สายัณห์ ผาน้อย. “ลักษณะครูใหญ่ที่ดี,” ประชากรศึกษา. 12 พฤศจิกายน 2530.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. หลักการและระบบบริหารการศึกษา. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2523.

- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. การบริหารงานบุคคลภาครัฐ. กรุงเทพฯ : กิ่งจันทร์การพิมพ์, 2533.
- สุดาภรณ์ พรหมอินทร์. การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรในภาคใต้ของประเทศไทย. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาควิชา, 2538. ถ่ายเอกสาร.
- สุรพล หอมหวาน. การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2531. ถ่ายเอกสาร.
- สุวิมล ว่องวานิช. แนวคิดและหลักการของนักวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- เสนาะ ดิยาว์ สุปราณี ศรีฉัตรทิพย์ และนิยะดา ชูณหวงศ์. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.
- โสภณ ณ พัทลุง, พ.ต.ท. การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตำรวจสังกัดกองบังคับการอำนวยการตำรวจภูธร 4. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาควิชา, 2537. ถ่ายเอกสาร.
- หวน พันธุพันธ์. การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2528.
- อนงค์ เพชรรัญ. บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น : ของครูและผู้บริหาร สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2544. ถ่ายเอกสาร.
- อนงค์พร สถิตย์ภาคกุล. “5 คำถามน่ารู้กับการวิจัยในชั้นเรียน,” วารสารวิชาการ. 4(7) : 65 ; กรกฎาคม 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2544.
- อารี เพชรผุด. มนุษย์สัมพันธ์ในการทำงาน. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์, 2530.
- อำพล เหล่าพราหมณ์. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษากับความพึงพอใจในการทำงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2536. อัดสำเนา.
- อุทุมพร จามรمان. การทำวิจัยเชิงสำรวจ. กรุงเทพฯ : พันนิพิลชชิง, 2537.
- Best John W. Research in Education. 3rd Ed. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall, 1977.

- Cronbach, Lee Joseph. Essential of Psychological Testing. New York : Harper and Row, 1970.
- Flippo, Edwin B. Principle of Personnel Management. 3rd Ed. New York: McGraw – Hill Book Company, 1971.
- Good, Carter Y. Dictionary Education. 2nd Ed. New York: McGraw – Hill Book Company, 1959.
- Gilmer, B. Van Haller. Applied Psychology: Adjustement in Living and Work. 2rd ed. New York : McGraw-Hill Book Company, 1975.
- Herzberg, F.B. Mausner, and B. Synderman. The Motivation to Work. New York : John Wiley and Sons, 1959.
- Kingsbury, Joseph B. Personnel Administration for Thai Students. Bangkok : Institute of Public Administration, Thammasat University, 1957.
- Roe, Willam H. and Thelbert L. Drake. The Principalship. New York : Mc Milland Publishing, 1974.
- Simon, Herbert A. Administrative Behavior : A Study of Decision Making Process in Administration Organization. 2nd Ed. New York: The Free Press, 1966.
- Struass, George and Leonard R. Sayles. The Human Problems of Management. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice – Hall, 1960.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์

(สำเนา)

ที่ ทม 2301/5619

มหาวิทยาลัยทักษิณ

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

24 ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน คุณอาคม สมบัติแก้ว

มหาวิทยาลัยทักษิณ ขอรับรองว่า นางเบญจพร ทองโอ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

นิสิตผู้นี้กำลังดำเนินการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ศึกษาบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามที่เสนอของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา

โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

อาจารย์ ดร.อาคม วัชรโสง ประธานกรรมการ

อาจารย์ ดร.จรัส อติวิทยากรณ์ กรรมการ

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยจึงขอความอนุเคราะห์ คือ เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามพร้อมข้อเสนอแนะ ทั้งนี้ เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้งานวิจัยมีคุณภาพ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ฉันทัส ทองช่วย

(อาจารย์ ดร.ฉันทัส ทองช่วย)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

ประธานอนุกรรมการบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยทักษิณ

กลุ่มงานบริการการศึกษา

โทรศัพท์ โทรสาร (074) 443988

(สำเนา)

ที่ ทม 2301/5620

มหาวิทยาลัยทักษิณ

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

24 ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์

เรียน คุณสมพร ศรีวรรณ

มหาวิทยาลัยทักษิณ ขอรับรองว่า นางเบญจพร ทองโอ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

นิสิตผู้นี้กำลังดำเนินการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ศึกษาบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามที่เสนอของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา

โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

อาจารย์ ดร.อาคม วัลโลสง ประธานกรรมการ

อาจารย์ ดร.จรัส อติวิทยากรณ์ กรรมการ

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยจึงขอความอนุเคราะห์ คือ เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามพร้อมข้อเสนอแนะ ทั้งนี้ เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้งานวิจัยมีคุณภาพ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) จันทิส ทองช่วย

(อาจารย์ ดร.จันทิส ทองช่วย)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

ประธานอนุกรรมการบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยทักษิณ

กลุ่มงานบริการการศึกษา

โทรศัพท์ โทรสาร (074) 443988

(สำเนา)

ที่ ทม 2301/5622

มหาวิทยาลัยทักษิณ

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

24 ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์

เรียน คุณประกอบ มณีโรจน์

มหาวิทยาลัยทักษิณ ขอรับรองว่า นางเบญจพร ทองโอ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

นิสิตผู้นี้กำลังดำเนินการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ศึกษาบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา

โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

อาจารย์ ดร.อาคม วัชรโสง ประธานกรรมการ

อาจารย์ ดร.จรัส อติวิทยากรณ์ กรรมการ

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยจึงขอความอนุเคราะห์ คือ เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามพร้อมข้อเสนอแนะ ทั้งนี้ เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้งานวิจัยมีคุณภาพ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ฉันทัส ทองช่วย

(อาจารย์ ดร.ฉันทัส ทองช่วย)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

ประธานอนุกรรมการบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยทักษิณ

กลุ่มงานบริการศึกษา

โทรศัพท์ โทรสาร (074) 443988

(สำเนา)

ที่ ทม 2301/5656

มหาวิทยาลัยทักษิณ

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

25 ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา

มหาวิทยาลัยทักษิณ ขอรับรองว่า นางเบญจพร ทองโอ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

นิสิตผู้นี้กำลังดำเนินการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ศึกษาบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา

โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

อาจารย์ ดร.อาคม วัชรไชย ประธานกรรมการ

อาจารย์ ดร.จรัส อติวิทยากรณ์ กรรมการ

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย จึงใคร่ขอกความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตดังกล่าวดำเนินการในการเก็บรวบรวมข้อมูลของทางโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ฉันทัส ทองช่วย

(อาจารย์ ดร.ฉันทัส ทองช่วย)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

ประธานอนุกรรมการบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยทักษิณ

กลุ่มงานบริการศึกษา

โทรศัพท์ โทรสาร (074) 443988

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ศึกษาบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา
ตามทัศนะของครูและผู้บริหารสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา

ผู้วิจัย

นางเบญจพร ทองโอ

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยทักษิณ

คณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร.อาคม วัคไชสง

ประธานกรรมการ

อาจารย์ ดร.จรัส อติวิทยาภรณ์

กรรมการ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ศึกษาบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
ตามทัศนะของครูและผู้บริหารสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสงขลา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของ ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ
ข้าราชการครูและผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสงขลา

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียน
ตามทัศนะของครูและผู้บริหารสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสงขลา ภายใต้อิง 5 องค์
ประกอบ คือ การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน การให้ความยอมรับนับถือครู
ผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน การให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำ
วิจัยในชั้นเรียน และการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน โดย
สร้างเป็นแบบสอบถามจำนวน 50 ข้อ ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ข้าราชการครูและผู้บริหารสังกัด
สำนักงานการศึกษาจังหวัดสงขลา

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด ต้องการทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุง
บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและ
ผู้บริหารสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสงขลา

2. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามสภาพที่เป็นจริงที่สุด

3. ข้อมูลที่ท่านตอบในแบบสอบถามนี้จะได้รับการเก็บรักษาเป็นความลับ และจะใช้เพื่อ
การวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น

4. ข้อมูลที่ท่านตอบในแบบสอบถามนี้จะไม่ก่อให้เกิดผลเสียหายหรือกระทบต่อการ
ปฏิบัติงานของท่านแต่ประการใด

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางเบญจพร ทองโอ

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยทักษิณ

ตอนที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ หน้าข้อความตามสภาพความเป็นจริง

สำหรับผู้วิจัย

1. ตำแหน่ง

- ☐ ครู
- ☐ ผู้บริหารสถานศึกษา

[] 1

2. ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

- ☐ ต่ำกว่า 12 ห้องเรียน
- ☐ ตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป

[] 2

ตอนที่ 2

แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง

ผู้วิจัยมีความประสงค์จะศึกษาเกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดสงขลา จึงขอความกรุณาว่า บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร มีสภาพความเป็นจริงอยู่ในระดับใด แล้วจึงทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับนั้น

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อที่	บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตาม ทัศนะของครูและผู้บริหารสังกัดสำนัก งานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา	ระดับบทบาท					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
O	กำหนดให้มีนโยบายหรือข้อกำหนดเพื่อ สนับสนุนการทำวิจัยที่ชัดเจน		✓				[]
OO	สนับสนุนให้มีงบประมาณเพื่อทำการ วิจัยในชั้นเรียน				✓		[]

จากตัวอย่าง ข้อ O ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับบทบาท มาก
หมายความว่า การกำหนดให้มีนโยบายหรือข้อกำหนดเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยที่ชัดเจน อยู่ใน
ระดับ มาก

จากตัวอย่าง ข้อ OO ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับบทบาท น้อย
หมายความว่า การสนับสนุนให้มีงบประมาณเพื่อทำการวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับ น้อย

ข้อที่	บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตาม ทัศนะของครูและผู้บริหาร	ระดับบทบาท					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
	<u>การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงาน วิจัยในชั้นเรียน</u>						
1	กำหนดนโยบายเพื่อสนับสนุนการทำวิจัย ในชั้นเรียนที่ชัดเจน.....						[] 3
2	ประชุมคณะครูเพื่อชี้แจงนโยบายวัตถุประสงค์ ของการทำวิจัยในชั้นเรียน.....						[] 4
3	จัดหางบประมาณเพื่อทำการวิจัยในชั้น เรียน.....						[] 5
4	จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการทำวิจัย ในชั้นเรียน เช่น จัดให้มีมุมสำหรับการ ศึกษาค้นคว้า.....						[] 6
5	จัดอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น คอมพิวเตอร์ เพื่อส่งเสริมการทำวิจัย ในชั้นเรียน.....						[] 7
6	จัดรวบรวมตัวอย่างงานวิจัยชั้นเรียนไว้ สำหรับค้นคว้าวิจัย.....						[] 8
7	ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในการ จัดหาเอกสาร ตำรา ที่เป็นประโยชน์ต่อ ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน.....						[] 9
8	การแสดงความพอใจในผลงานการวิจัย ในชั้นเรียน.....						[] 10
9	ส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานการทำวิจัยในชั้น เรียนด้วยความสามารถ.....						[] 11
10	ช่วยเหลือ ดูแลการปฏิบัติงานการทำวิจัย ในชั้นเรียนของครูอย่างใกล้ชิด.....						[] 12

ข้อที่	บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตาม ทัศนะของครูและผู้บริหาร	ระดับบทบาท					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
	<u>การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน</u>						
11	ให้ครูมีส่วนร่วมในการเสนอแนะในการ การทำวิจัยในชั้นเรียน.....						[] 13
12	ให้ครูมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ ในการปฏิบัติงานการทำวิจัยในชั้นเรียน...						[] 14
13	ให้ครูมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในโครง การทำวิจัยในชั้นเรียน.....						[] 15
14	ให้ครูเข้าร่วมประชุมสัมมนาด้านการทำ วิจัยในชั้นเรียน.....						[] 16
15	ให้การยกย่องชมเชยครูผู้ทำวิจัยในชั้น เรียน.....						[] 17
16	ให้การยกย่องหรือรางวัลแก่ครูผู้ทำวิจัย ในชั้นเรียน.....						[] 18
17	นำผลงานวิจัยในชั้นเรียนครูไปเผยแพร่ ในโอกาสต่างๆ.....						[] 19
18	ให้ครูที่มีความรู้ความสามารถด้านการ วิจัยในชั้นเรียนเป็นวิทยากรถ่ายทอด ความรู้แก่ผู้อื่น.....						[] 20
19	แสดงความชื่นชม ต่อผลงานการวิจัย ใน ชั้นเรียนที่ประสบผลสำเร็จ และมี คุณภาพ.....						[] 21
20	จัดสัมมนาและเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูที่ มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนกับครู โรงเรียน อื่น.....						[] 22

ข้อที่	บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตาม ทัศนะของครูและผู้บริหาร	ระดับบทบาท					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
	<u>การให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน</u>						
21	ร่วมวางแผนออกแบบการวิจัยในชั้นเรียน กับครูแต่ละคน.....						[] 23
22	นำผลงานการวิจัยในชั้นเรียนไปกำหนด เป็นนโยบาย.....						[] 24
23	นำผลงานการวิจัยในชั้นเรียนไปวางแผน การเรียนการสอน.....						[] 25
24	ชี้แนะหรือช่วยผู้ให้ครูปรับปรุงกระบวนการ เรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัย....						[] 26
25	ติดต่อประสานงานหรือแสวงหาแหล่ง ความรู้ให้แก่ครูเพื่อปฏิบัติงานวิจัยในชั้น เรียน.....						[] 27
26	ให้ครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมโดยการ แนะนำหนังสือหรือเอกสารตำราและวาร สารต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัย ในชั้นเรียน.....						[] 28
27	เปิดโอกาสให้ครูไปศึกษาหาความรู้จาก แหล่งเรียนรู้หรือสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน.....						[] 29
28	เชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับ การทำวิจัยในชั้นเรียน.....						[] 30
29	จัดอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจใน การทำวิจัยในชั้นเรียน.....						[] 31
30	เชิญครูต้นแบบ ด้านการทำวิจัยในชั้น เรียนมาให้ความรู้แก่ครู.....						[] 32

ข้อที่	บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตาม ทัศนะของครูและผู้บริหาร	ระดับบทบาท					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
	<u>การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัย ในชั้นเรียน</u>						
31	ให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนในสาระที่สอดคล้องกับหน้าที่ที่รับผิดชอบ.....						[] 33
32	ครูได้รับความไว้วางใจในการปฏิบัติงาน การทำวิจัยในชั้นเรียน.....						[] 34
33	ครูมีอำนาจหน้าที่เพียงพอในการปฏิบัติงาน การทำวิจัยในชั้นเรียนให้สำเร็จ.....						[] 35
34	มีความพึงพอใจในงานวิจัยในชั้นเรียน ของครู.....						[] 36
35	ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้น เรียนแก่ครูเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน.....						[] 37
36	ให้ความช่วยเหลือครูในการแก้ปัญหาที่มี ผลกระทบต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน.....						[] 38
37	เอาใจใส่ทุกข์สุขของครูผู้ทำวิจัยในชั้น เรียน.....						[] 39
38	มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหา จนได้แนวทางที่จะนำไปสู่การวิจัยในชั้น เรียน.....						[] 40
39	มีส่วนร่วมในการประเมินผลการทำวิจัย ในชั้นเรียน.....						[] 41
40	กระตุ้นให้ครูเป็นตัวของตัวเองมีความรับ ผิดชอบและมีความคิดสร้างสรรค์.....						[] 42

ข้อที่	บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตาม ทัศนะของครูและผู้บริหาร	ระดับบทบาท					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
	<u>การส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่ง หน้าที่การงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน</u>						
41	ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้ทำวิจัยใน ชั้นเรียนได้เข้ารับการฝึกอบรมหรือศึกษา ต่อ.....						[] 43
42	ใช้ผลงานการวิจัยในชั้นเรียนเป็นเกณฑ์ สำคัญในการพิจารณาความดีความชอบ ประจำปี.....						[] 44
43	ครูผู้มีผลงานการวิจัยในชั้นเรียนหรือมี ส่วนร่วมได้รับความก้าวหน้าในตำแหน่ง หน้าที่การงาน.....						[] 45
44	กระตุ้นยั่วยุให้ครูคิดปรับปรุงการเรียน การสอนด้วยกระบวนการวิจัย.....						[] 46
45	ให้การสนับสนุนผลงานการวิจัยในชั้น เรียนของครูเพื่อนำไปขอเลื่อนตำแหน่ง...						[] 47
46	เปิดโอกาสให้ครูที่มีผลงานการวิจัยในชั้น เรียนได้สับเปลี่ยนงานที่สูงขึ้น.....						[] 48
47	ประชาสัมพันธ์ให้ครูผู้มีผลงานวิจัยใน ชั้นเรียนได้รับการยกย่อง.....						[] 49
48	สนับสนุนให้ครูมีผลงานการวิจัยในชั้น เรียนได้รับคัดเลือกให้เป็นครูต้นแบบ ครู แห่งชาติ.....						[] 50
49	การผลิตผลงานวิจัยในชั้นเรียนถือเป็น ส่วนหนึ่งของการพัฒนาความดีความ ชอบ.....						[] 51
50	มอบหมายงานให้ครูผู้มีผลงานการทำวิจัย ในชั้นเรียนได้รับผิดชอบงานที่ต้องใช้ ความรู้ความสามารถสูง.....						[] 52

ตอนที่ 3

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
ตามทัศนะของครูและผู้บริหารสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสงขลา

คำชี้แจง

1. กรณารับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสงขลา ตามความคิดเห็นที่แท้จริงของท่าน

ตัวอย่าง

ข้อที่	ประเด็นของบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง
1.	การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน	ควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนได้ทำงานที่เหมาะสม

จากตัวอย่าง แสดงว่า ในองค์ประกอบการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน มีข้อเสนอแนะในการปรับปรุง คือ ควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนได้ทำงานที่เหมาะสม

2. ประเด็นของบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อทราบข้อเสนอแนะในการปรับปรุงมีทั้งหมด 6 ข้อ

ข้อที่	ประเด็นของบทบาทการส่งเสริมการวิจัย ในชั้นเรียน	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง
1	การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัย ในชั้นเรียน	1..... 2..... 3.....
2	การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	1..... 2..... 3.....
3	การให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน	1..... 2..... 3.....
4	การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	1..... 2..... 3.....

5	การส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครู ผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	1..... 2..... 3.....
---	--	---

ข้อเสนอแนะอื่นๆ.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในการให้ความร่วมมือทุกท่าน

ภาคผนวก ค

ตาราง 8

ตาราง 8 ระดับบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดสงขลา

ข้อที่	บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร	$\bar{X}$	SD
	การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน		
1.	กำหนดนโยบายเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ชัดเจน.....	3.4278	.7749
2.	ประชุมคณะครูเพื่อชี้แจงนโยบายวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยในชั้นเรียน.....	3.4296	.8120
3.	จัดหางบประมาณเพื่อทำการวิจัยในชั้นเรียน...	2.5576	.9366
4.	จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน เช่น จัดให้มีมุมสำหรับการศึกษาค้นคว้า	2.9397	.8154
5.	จัดอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น คอมพิวเตอร์ เพื่อส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน	3.1225	.9841
6.	จัดรวบรวมตัวอย่างงานวิจัยชั้นเรียนไว้สำหรับค้นคว้าวิจัย	2.8464	.8865
7.	ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในการจัดหาเอกสาร ตำรา ที่เป็นประโยชน์ต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน.....	3.1335	.9051
8.	การแสดงความพอใจในผลงานการวิจัยในชั้นเรียน	3.4113	.8391
9.	ส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานการทำวิจัยในชั้นเรียนด้วยความสามารถ	3.5210	.8081
10.	ช่วยเหลือ ดูแลการปฏิบัติงานการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูอย่างใกล้ชิด	3.1115	.8856

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร	$\bar{X}$	SD	
	การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัย ในชั้นเรียน			
11.	ให้ครูมีส่วนร่วมในการเสนอแนะในการ ทำวิจัยในชั้นเรียน	3.4388	.7876	
12.	ให้ครูมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะในการ ปฏิบัติงานการทำวิจัยในชั้นเรียน	3.4461	.7764	
13.	ให้ครูมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในโครงการทำ วิจัยในชั้นเรียน	3.5027	.7969	
14.	ให้ครูเข้าร่วมประชุมสัมมนาด้านการทำวิจัย ในชั้นเรียน	3.7112	.8346	
15.	ให้การยกย่องชมเชยครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ...	3.5448	.8317	
16.	ให้การยกย่องหรือรางวัลแก่ครูผู้ทำวิจัยใน ชั้นเรียน	3.1517	.9321	
17.	นำผลงานวิจัยในชั้นเรียนครูไปเผยแพร่ใน โอกาสต่าง ๆ	3.1115	.9080	
18.	ให้ครูที่มีความรู้ความสามารถด้านการวิจัยใน ชั้นเรียนเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้แก่ผู้อื่น ...	3.1298	.9256	
19.	แสดงความชื่นชมต่อผลงานการวิจัยในชั้นเรียน ที่ประสบผลสำเร็จ และมีคุณภาพ	3.3857	.8683	
20.	จัดสัมมนาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู ที่มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนกับครูโรงเรียน อื่น	2.9452	.9262	

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร	$\bar{X}$	SD	
21.	การให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน ร่วมวางแผนออกแบบวิจัยในชั้นเรียนกับครู แต่ละคน	2.9927	.8977	
22.	นำผลงานการวิจัยในชั้นเรียนไปกำหนดเป็น นโยบาย	3.0731	.8485	
23.	นำผลงานการวิจัยในชั้นเรียนไปวางแผน การเรียนการสอน	3.1609	.8471	
24.	ชี้แนะหรือช่วยให้ครูปรับปรุงกระบวนการเรียน การสอน โดยใช้กระบวนการวิจัย.....	3.3492	.8433	
25.	ติดต่อประสานงานหรือแสวงหาแหล่งความรู้ ให้แก่ครูเพื่อปริญญางานวิจัยในชั้นเรียน	3.1664	.8832	
26.	ให้ครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมโดยการแนะนำ หนังสือหรือเอกสารตำราและวารสารต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยใน ชั้นเรียน	3.3199	.8354	
27.	เปิดโอกาสให้ครูไปศึกษาหาความรู้จากแหล่ง เรียนรู้หรือสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญด้านการ วิจัยในชั้นเรียน	3.5155	.8059	
28.	เชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับ การทำวิจัยในชั้นเรียน	2.9177	.9938	
29.	จัดอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการ ทำวิจัยในชั้นเรียน	3.1737	.8817	
30.	เชิญครูต้นแบบ ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนมา ให้ความรู้แก่ครู	2.6709	.9384	

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร	$\bar{X}$	SD	
	การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัย ในชั้นเรียน			
31.	ให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนในสาระที่สอดคล้องกับหน้าที่ที่รับผิดชอบ	3.4936	.7759	
32.	ครูได้รับความไว้วางใจในการปฏิบัติงานการทำวิจัยในชั้นเรียน	3.5027	.7712	
33.	ครูมีอำนาจหน้าที่เพียงพอในการปฏิบัติงานการทำวิจัยในชั้นเรียนให้สำเร็จ	3.6362	.7687	
34.	มีความพึงพอใจในงานวิจัยในชั้นเรียนของครู	3.5155	.7663	
35.	ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนแก่ครู เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน	3.3419	.8266	
36.	ให้ความช่วยเหลือครูในการแก้ปัญหาที่มีผลกระทบต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน.....	3.3144	.8749	
37.	เอาใจใส่ทุกข์สุขของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	3.3016	.8378	
38.	มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหาจนได้แนวทางที่จะนำไปสู่การวิจัยในชั้นเรียน	3.1609	.8471	
39.	มีส่วนร่วมในการประเมินผลการทำวิจัยในชั้นเรียน	3.1280	.8441	
40.	กระตุ้นให้ครูเป็นตัวของตัวเอง มีความรับผิดชอบและมีความคิดสร้างสรรค์.....	3.5064	.8196	

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร	$\bar{X}$	SD	
	การส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่ง หน้าที่การวางแผนของครูผู้ทำวิจัยใน ชั้นเรียน			
41.	ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ได้เข้ารับการฝึกอบรมหรือศึกษาต่อ	3.6289	.8228	
42.	ใช้ผลงานการวิจัยในชั้นเรียนเป็นเกณฑ์สำคัญ ในการพิจารณาความดีความชอบประจำปี	3.0146	.9277	
43.	ครูผู้มีผลงานการวิจัยในชั้นเรียนหรือมีส่วน ร่วมได้รับความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ การงาน	3.1335	.8742	
44.	กระตุ้นยั่วยุให้ครูคิดปรับปรุงการเรียนการ สอนด้วยกระบวนการวิจัย	3.4241	.8025	
45.	ให้การสนับสนุนผลงานการวิจัยในชั้นเรียน ของครูเพื่อนำไปขอเลื่อนตำแหน่ง	3.2541	.8767	
46.	เปิดโอกาสให้ครูที่มีผลงานการวิจัยในชั้นเรียน ได้สับเปลี่ยนงานที่สูงขึ้น	3.0878	.8831	
47.	ประชาสัมพันธ์ให้ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียน ได้รับการยกย่อง	3.2413	.8518	
48.	สนับสนุนให้ครูมีผลงานการวิจัยในชั้นเรียนได้ รับคัดเลือกให้เป็นครูต้นแบบ ครูแห่งชาติ	3.3346	.8913	
49.	การผลิตผลงานวิจัยในชั้นเรียนถือเป็นส่วน หนึ่งของการพัฒนาความดีความชอบ	3.0969	.9237	
50.	มอบหมายงานให้ครูผู้มีผลงานการทำวิจัย ในชั้นเรียนได้รับผิดชอบงานที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถสูงขึ้น	3.1974	.8150	

บทคัดย่อ

ศึกษาบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะ
ของครูและผู้บริหารสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มีนาคม 2546

การศึกษาครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา เพื่อเปรียบเทียบระดับบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามตัวแปร ตำแหน่ง และขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2545 จำนวน 547 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม จำนวน 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบที (t-test)

ผลการศึกษา พบว่า

1. ทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีต่อบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ในภาพรวมและรายองค์ประกอบ อยู่ในระดับปานกลาง
2. ข้าราชการครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีทัศนะต่อบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่า โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครู
3. ข้าราชการครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบ ไม่แตกต่างกัน
4. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา คือ สนับสนุนให้ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนได้รับการเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น ควรให้ความช่วยเหลือ ดูแล ให้กำลังใจต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ควรนำผลงานการวิจัยในชั้นเรียนไปเผยแพร่ ในโอกาสต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์ให้ครูเห็นความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน และควรสนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยในชั้นเรียน

**A STUDY OF PRIMARY-SCHOOL ADMINISTRATORS' ROLE IN CLASSROOM-
RESEARCH PROMOTION AS PERCEIVED BY THE TEACHERS AND
ADMINISTRATORS UNDER THE SONGKHLA PROVINCIAL
PRIMARY EDUCATION OFFICE**

**AN ABSTRACT
BY
BENJAPORN THONG-O**

**Presented to Thaksin University in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Administration
March 2003**

The aims of this research were to study primary-school administrators' role in classroom-research promotion as perceived by the teachers and the administrators under the Songkhla Provincial Primary Education Office, and to compare levels of the role by the variables of position and school size.

The research sample consisted of 547 primary-school teachers and administrators under the Songkhla Provincial Primary Education Office in the 2002 academic year. The data-gathering instrument was a questionnaire made up of three parts: part I involving data about the respondent's status, part II containing 50 rating-scale-of-five items, and part III being open-ended questions about suggestions for improvement of the aforementioned role. The statistics for data analysis were values of percentage, mean, and standard deviation, and t-test.

Following are the findings of the study.

1. The opinions of the teachers and the administrators on the said role were at a moderate level collectively and on individual components.
2. The teachers and the administrators differed in their opinions on the role, collectively as well as on individual components, at the .001 level of statistical significance, the administrators' mean value being higher than the teachers'.
3. By school size, the teachers and the administrators did not differ in their opinions on the role either collectively or on individual components.
4. Following are the suggestions for improvement of the above-mentioned role. Teachers having undertaken classroom research should be promoted, and those conducting classroom research should be assisted, cared for, and encouraged. Classroom-research results should be publicized on various occasions. Teachers should be apprised of the importance of classroom research. And a budget should be allocated in support of classroom research.

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางเบญจพร ทองโอ
เกิดวันที่	18 มิถุนายน พุทธศักราช 2502
สถานที่เกิด	ตำบลคูเต่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	191/618 ถนนกาญจนวนิช หมู่ที่ 2 ตำบลคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 7
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านควนขัน ตำบลคูหาใต้ อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา 90180
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2513	ชั้นประถมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนบ้านเกาะนก ตำบลคูเต่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
พ.ศ. 2516	ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนวัดคูเต่า ตำบลคูเต่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
พ.ศ. 2519	ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนหารเทา อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง
พ.ศ. 2521	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นต้น (ป.กศ.) จากวิทยาลัยครูสงขลา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
พ.ศ. 2524	ประกาศนียบัตรประโยคครูพิเศษมัธยม กรมการฝึกหัดครู
พ.ศ. 2526	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.บ.) การประถมศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
พ.ศ. 2546	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม) สาขาการบริหารการศึกษา จากมหาวิทยาลัยทักษิณ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา